

دولت اسلامی افغانستان
مرکز تعلیمی افغانستان

(۲)

رهنمای تدریس
(آموزش خواندن و نوشتن)
برای کتاب ۲
کورس های سواد آموزی

مؤلف : فتح محمد منظر آسمانی
تدقیق و تصحیح : عبدالوکیل جینئی ، میر عبد العظیم نظری ،

سال - ۱۳۷۱

دولت اسلامی افغانستان
مرکز تعلیمی افغانستان

(۲)

رهنمای تدریس
(آموزش خواندن و نوشتن)
برای کتاب ۲۰
کورس های سواد آموزی

مؤلف : فتح محمد منظر آسمانی
تدقیق و تصحیح : عبد الوکیل حنیفی ، میر عبد العظیم نظری ،

سال - ۱۳۲۱

درس اول - صفحه اول تا صفحه چهارم

۱- هدف درس : شاگردان کلمه 'خدا' را خوانده بتوانند و با حرف های کلمه آشنا شوند . به ترتیب ذیل :

- الف - کلمه 'خدا' را به روانی از روی شکل کلمه ، نه از یاد بخوانند .
- ب - کلمه 'خدا' را آنقدر بخوانند تا بتوانند آنرا از یاد بنویسند .
- ج - با شکل کلام و خودد حرف های کلمه 'خدا' خوب آشنا شوند و این حرف ها را از یاد بنویسند .

(خ - خ) - (د - د) - (ا - ا)

۲- معلم پیش از خواندن درس کتاب با شاگردان مباحثه میکند . و از شاگردان میپرسد :

- الف - برادرها ! ما مسلمانان کارهای خود را بنام کی شروع میکنیم ؟
شاگردان میگویند : بنام 'خدا' .
- ب - در کاری که بنام 'خدا' شروع شود برکت میآید ؟
شاگردان میگویند : بلی میآید .

۳- معلم متن سبق یعنی کلمه 'خدا' را از روی کتاب میخواند و سپس از هر شاگرد خواهش میکند که از روی کتاب خود کلمه 'خدا' را به آواز بلند بخواند که دیگران شنیده بتوانند . بعد از آنکه هر شاگرد یک بار کلمه 'خدا' را از روی کتاب

خواند ، معلم کلمہ 'خدا' ، را روی تختہ سیاہی نویسد و از ہر شاگرد بہ نوبت
 خواہش می کند کہ پیش تختہ سیاہی آید و نوشتہ روی تختہ را بخواند . بار دیگر معلم
 کلمہ 'خدا' ، را طوری روی تختہ سیاہی نویسد کہ اجزای آن از ہم یک کی جدا
 باشد . اینطور : (خدا ج)

آنگاہ از ہر شاگرد خواہش میکند کہ پیش تختہ بیاید و ہر جز کلمہ را نشان بدہد و تلفظ کند .
 ۴- معلم از شاگردان خواہش میکند کہ اول در کتاب در جای کہ تعین شدہ مشق کنند
 و آنگاہ در کتابچہ ہی خود کلمہ 'خدا' ، را دہ بار بنویسند . آنگاہ ہر حرف کلمہ
 'خدا' ، را در کتابچہ ہاے خود دہ بار بنویسند .

درس دوم - صفحه ۵ تا صفحه ۲۰

۱- هدف درس : شاگردان کلمه (آب) را خوانده بتوانند و با حرف های کلمه

آشنا شوند ، به ترتیب ذیل :

الف - کلمه (آب) را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .

ب - کلمه (آب) را آنقدر بخوانند تا بتوانند آنرا از یاد بنویسند .

ج - با شکل مفصل متصل و حرف های کلمه (آب) خوب آشنا شوند تا این حرفها

را بتوانند از یاد بنویسند .

(۱- آ) - (ب - ب)

۲- معلم پیش از خواندن سبق کتاب با شاگردان مباحثه می کند . معلم میگوید :

الف - برادر ها ! همه میدانیم که (آب) برای زنده ماندن انسان و حیوان و درخت

و بته یک چیز ضروریست . تاک های ما و شام هم مثل ما و شما به آب

ضرورت دارد . در صنف دیگر طریقه های بهتر آبیاری تاک باغها را

میخوانیم . حالا باید خواندن و نوشتن آب را یاد بگیرید .

۳- معلم متن سبق یعنی کلمه (آب) را از روی کتاب برای شاگردان می خواند و سپس

از هر شاگرد خواهش میکند که از روی کتاب خود کلمه (آب) را به آواز بخواند که دیگران

شنیده بتوانند . بعد از آنکه هر شاگرد یک بار کلمه (آب) را از روی کتاب

بخواند ، معلم کلمه 'آب' را روی تخته سیاه می نویسد و از هر شاگرد به نوبت خواہش میکند کہ پیش تخته سیاه آمدہ نوشته روی تخته را بخواند . آنگاہ معلم از ہر شاگرد خواہش میکند کہ پیش تخته بیاید و ہر جز کلمہ را نشان بدهد و تلفظ کند .

۴- معلم از شاگردان خواہش میکند کہ اول کلمہ 'آب' ، را در جای معین کتاب تمرین کنند و آنگاہہ بار دیگر کتابچہ های خود بنویسند . بعد از آن تنہا حرف (آ) ، را در یک ستون و تنہا حرف (ب) ، را در یک ستون دیگر دہ بار بنویسند . معلم کار شاگردان را نظارت میکند .

درس سوم - صفحه ۸ تا ۱۳

۱- هدف درس : شاگردان کلمه (هوا) را خوانده بتوانند و با حرف های آن آشنا شوند . به ترتیب ذیل :

- الف - کلمه (هوا) را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .
- ب - کلمه (هوا) را در صنف به تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشته کرده بتوانند .
- ج - با حرف های (ه - و) خوب آشنا شوند .
- د - از حرف های که آموخته اند یک یا دو کلمه نوبسازند ، مانند :
 - کلمه (خ و ب) ← (خوب)
 - کلمه (د و ا)
 - کلمه (د ا د)

۲- معلم پیش از خواندن متن سبق در صنف با شاگردان مباحثه میکند .
معلم میگوید : برادرها ! همه میدانیم که (هوا) برای زنده ماندن انسان و حیوان و درخت و بته یک چیز ضروریست . تا که های ما شما هم مثل خود ما به هوا و حتی به باد ضرورت دارند . سبق نو که امروز شروع میکنیم خواندن و نوشتن کلمه (هوا) را یاد میگیرید . حالا صفحه (۹) کتاب تا را باز کنید و ببینید .

۳- معلم متن سبق یعنی کلمه 'دهوا' را از روی کتاب برای شاگردان میخواند و سپس از هر شاگرد خواهش میکند که از روی کتاب خود کلمه 'دهوا' را به آوازی که دیگران شنیده بتوانند بخواند. بعد از آنکه هر شاگرد یک بار کلمه 'دهوا' را از روی کتاب خواند، معلم کلمه 'دهوا' را روی تخته صنف مینویسد و از هر شاگرد به نوبت خواهش میکند که پیش تخته آمده نوشته روی تخته را بخواند. آنگاه معلم حرف 'ه' کلمه 'دهوا' را روی تخته صنف به شاگردان نشان میدهد و میگوید به کتابتان در صفحه دیگر سبق امروز ببینید. کلمه 'دهوا' سه حرف دارد :

(ه - و - ا)

معلم از هر شاگرد خواهش میکند که پیش تخته آمده و کلمه 'دهوا' (ه و ا) را طوری که معلم نوشته است، روی تخته بنویسد. آنگاه از شاگردان تقاضا میکند که در بخش سوم و چهارم سبق (دهوا) یعنی در صفحه (۹ و ۱۰) مشق کنند. معلم کار شاگردان را هدایت و نظارت میکند که شاگردان درست عمل کنند. بعد از آنکه شاگردان از کار بخش سوم و چهارم سبق (دهوا) فارغ شدند، معلم بخش پنجم سبق (دهوا) یعنی صفحه (۱۱) را به شاگردان معرفی و مثال آنرا با شاگردان یکی کار میکند. همچنین صفحه (۱۲) را به شاگردان معرفی و مثال را با آنان یکجا کار میکند و کار شاگردان را بدقت هدایت و نظارت میکند که درست عمل کنند. آنگاه معلم صفحه (۱۳) را به شاگردان معرفی

و مثال را با آن یکجا کار میکنند و به شاگردان هدایت میدهند که اشکال منفصل و متصل
حروف هر کلمه را پیش روی همان کلمه در ردیف معین بنویسند و معلم صفحه به صفحه و
کلمه به کلمه و حرف به حرف شاگردان را هدایت، نظارت و کمک میکند.

۴- معلم به شاگردان میگوید: بیا نید از حرف های که تا حال خوانده اید و شناخته
اید یک کلمه نوبت بزنیم. شما حرف های (خ - د - ا) را در سبق اول و در
کلمه (خدا) آموختید و حرف (ب) را در کلمه (آب) و حرف های (ه - و)
را در کلمه (هوا).

حالا بیا نید نوشتن و خواندن یک کلمه دیگر یعنی کلمه (دوب) را یاد بگیرید. این
کلمه را هر روز چندین بار بر زبان میآورید ولی صرف نوشتن و خواندن آنرا نمیدانید
آنرا معلم پیش تخته صنف میآید و کلمه (دوب) را روی تخته می نویسد و
از شاگردان تقاضا میکند که پیش تخته آمده:

- کلمه (دوب) را از روی تخته بخوانند.
- کلمه (دوب) را شاگردان بروی تخته مثل معلم خود بنویسند.
- کلمه (دوب) را به حرف های آن تجزیه کنند یعنی حرف های آنرا نشان دهند.
- اشکال منفصل و متصل حرف های کلمه (دوب) را روی تخته نشان دهند.
- با کلمه های دیگر نیز روی تخته تمرین کنند.

۵- معلم به شاگردان هدایت میدهد که کلمات : (خدا - آب - دوا - داد -
دود - هوا - بود - بابا - آب - واخ - آخ - خوب) را سه بار در
کتابچه های خود بنویسند . معلم کلمات متذکره را روی تخته می نویسد که شاگردان
در کتابچه های خود یادداشت کرده و در خانه سه بار آنها را مشق کنند .

درس چهارم - صفحه ۱۴ تا ۱۷ .

۱- هدف درس :- شاگردان کلمه (خاک) را خوانده بتوانند و با حرف های آن آشنا شوند . به ترتیب ذیل :

الف - کلمه (خاک) را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .

ب - کلمه (خاک) را در صنف به تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل حرف دک ، آشنا شوند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق کتاب با شاگردان مباحثه می کند :

معلم می پرسد : « برادر ! تاک به چه چیزها ضرورت دارد ؟ »
شاگردان میگویند : « تاک به آب ضرورت دارد ، به هوا ضرورت دارد
و به خاک ضرورت دارد » .

معلم میگوید : « در کتاب دوم تاکداری میخوانید که چه قسم آب و هوا و کلام رقم خاک و زمین برای تاک خوب است . در سبق گذشته خواندن و نوشتن کلمه (آب) و کلمه (هوا) را یاد گرفتید . امروز در سبق نو خواندن و نوشتن کلمه (خاک) را میآموزید . حالا سبق (خاک) را در کتاب تان ببینید » .

۳- معلم متن سبق نو یعنی کلمه (خاک) را از روی کتاب برای شاگردان میخواند و سپس از هر شاگرد خواهش می کند که از روی کتاب خود کلمه (خاک) را به آواز بخواند که دیگران شنیده بتوانند .

بعد از آنکه هر شاگرد یک بار کلمه 'د خاک' را از روی کتاب خود خواند معلم کلمه 'د خاک' را روی تخته سیاه می نویسد و از هر شاگرد به نوبت خواہش میکند که پیش تخته سیاه آمده نوشته روی تخته را بخواند. آنگاه معلم شکل مفصل و متصل حرف های کلمه 'د خاک' را روی تخته سیاه به شاگردان نشان میدهد و میگوید به سبق امروز ببینید کلمه 'د خاک' سه حرف دارد (د، خ، ک).

معلم از هر شاگرد میخواهد که پیش تخته سیاه بیاید و کلمه 'د خاک' را بطوریکه معلم نوشته است روی تخته سیاه بنویسد. آنگاه معلم از شاگردان تقاضا میکند که در بخش دوم و سوم سبق 'د خاک' مشق کنند و خود معلم کار شاگردان را بدقت هدایت و نظارت می کند که دانسته و درست عمل کنند. بعد از آنکه شاگردان از کار بخش دوم و سوم سبق 'د خاک' فارغ شدند معلم بخش چهارم سبق 'د خاک' یعنی صفحه ۱۷ (از حرف 'د' کلمه بسازید) را با مثال آن را به شاگردان توضیح می کند. معلم از شاگردان میخواهد که از حرف های مندرجہ ردیفهای داتا ۶، در جای خالی یک کلمه بسازند. چون دو کلمه نو یعنی کلمه (د خوب) و کلمه 'د باد' در این بخش آمده و هر دو کلمه مرکب از حرف های است که شاگردان در سبق های پیشتر خوانده اند. معلم مواظب باشد که بعضی شاگردان در ترکیب حرف های آن دو کلمه، احساس شکل ننمایند.

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد که هر کلمه بخش چهارم سبق (خاک) را سه بار در کتابچه ای خود در خانه بنویسند و میگویند : « من فردا کارهای خانگی تا نماز را ملاحظه مینمایم » .
آنگاه معلم کار خانگی سبق گذشته شاگردان را ملاحظه میکند و غلطی های شاگردان را اصلاح مینماید .

درس پنجم - صفحه ۱۸ تا ۲۲

۱- هدف درس :- شاگردان کلمه 'تاک' را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های 'تاک' و ترکیب کردن حروف های (ت، ا، ک) با بعضی حرف های دیگر بیشتر خوانده اند، بلد شوند، به ترتیب ذیل :

الف - کلمه 'تاک' را از روی شکل آن، نه از یاد، به روانی بخوانند و با آن آشنا شوند.

ب - کلمه 'تاک' را در صنف به تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشته کرده بتوانند.

ج - با اشکال منفصل و متصل حرف (ت) آشنا شوند و ترکیب کردن این حرف را با بعضی حرف های دیگر شاگردان قبلاً آموخته اند، بیاموزند.

۲- معلم پیش از خواندن سبق کتاب با شاگردان مباحثه میکند.

معلم می گوید : برادر ها ! درخت انگور یعنی تاک از زمانه های بسیار قدیم به قسم خود روی در وطن، افغانستان، ایران، قفقاز و ترکستان آزاد پیدای شد. مردم این مناطق آهسته آهسته به انگور علاقه مند شدند و در دامنه های تپه ها و کوه ها تاکستانها ساختند.

بعد از کاروانهای تجارتي که از روم و مصر قدیم، فلسطین، سوریه و لبنان امروزی به وطن ما میآمدند به وطن خود برده و در آن جا

رواج دادند و از آن جا به اروپا و امریکا برده شد .
 امروز بازار فروش انگور در تمام ممالک آسیا ، اروپا و امریکا
 گرم است . اگر تاکستانهای وطن خود را زیاد کنیم و به وسیله
 پیوند تاک انواع انگور بی خسته تولید و به بازار های دنیا بفروشیم
 زندگی تاکداران ما خوب و بهتر میشود .

حالا در سبق امروز خواندن و نوشتن کلمه 'تاک' را می آموزید .

۳- الف- معلم متن سبق نویسی (تاک) را از روی کتاب برای شاگردان می خواند و
 سپس از هر شاگرد خواش میکند که از روی کتاب خود کلمه 'تاک' را به
 آواز بلند بخواند . بعد از آنکه هر شاگرد یک بار کلمه 'تاک' را از روی
 کتاب خود خواند ، معلم کلمه 'تاک' را روی تخته سیاه می نویسد و حرف
 های (ت ، ا ، ک) را از روی کتاب بروی تخته می نویسد و هر
 یک را به شاگردان نشان میدهد و میخواند و آنها از هر شاگرد میخواهد که پیش
 تخته سیاه بیاید و کلمه 'تاک' را بخواند ، بنویسد و حرف های آنرا نشان
 بدهد . البته معلم هر شاگرد را عند الضرورت کوکب مینماید .

ب- معلم به شاگردان هدایت میدهد که در صفحه ۱۹ ، (در جاهای خالی بنویسند)
 یعنی بخش دوم سبق (تاک) را کار کنند . در این صفحه کلمه 'تاک' در

خانه به صورت منفصل و در یک خانه بصورت متصل نوشته شده است یعنی در آن خانه
 هر حرف کلمه (تاک) جدا جدا (ت، ا، ک) و در یک خانه هر سه حرف کلمه
 تاک یکجا (تاک) نوشته شده است که شاگردان آنرا در خانه های خالی جدول
 مشق کنند. معلم کار شاگردان را نظارت و هدایت کند.

ج - معلم صفحه (۲۰) سبق تاک را برای شاگردان توضیح و مثال را با شاگردان
 یکجا کار کند، آنگاه به شاگردان هدایت بدهد که شکل منفصل و متصل حرف های
 کلمه های (تاک، توت، بوت، خاک، خوب و کود) را پیش روی
 هر کلمه در جای معین بنویسند.

د - معلم صفحه (۲۱) سبق تاک را برای شاگردان توضیح و مثال را با شاگردان یکجا
 کار کند، آنگاه به شاگردان هدایت بدهد که از حرف های کلمه بسازند:

- ۱- در شماره ۱، پیش روی (ت، ا، ک) در جای معین (تاک) بنویسند.
- ۲- در شماره ۲، پیش روی (ت، و، ت) در جای معین (توت) بنویسند.
- ۳- در شماره ۳، پیش روی (ب، و، ت) در جای معین (بوت) بنویسند.
- ۴- در شماره ۴، پیش روی (خ، ا، ک) در جای معین (خاک) بنویسند.
- ۵- در شماره ۵، پیش روی (خ، و، ب) در جای معین (خوب) بنویسند.
- ۶- در شماره ۶، پیش روی (ک، و، د) در جای معین (کود) بنویسند.

هـ - معلم از شاگردان خواہش کند کہ در صفحہ (۲۲) ، مقابل ہر کلمہ در جاہای خالی مشق کنند .

و - معلم بہ شاگردان ہدایت بدہد کہ در خانہ کلمہ های د تاک ، توت ، بوت ، خاک ، خوب و کود ، را با اشکال منفصل و متصل و متصل حرف های آن خاصہ سہ بار در کتابچہ های خود بنویسند و بگویند کہ فردا کار خانگی آنان را ملاحظہ خواہد کرد .

ز - معلم کار خانگی روز قبل شاگردان را ملاحظہ میکند .

درس ششم - صفحه ۲۳، تا ۲۷، .

۱- هدف درس :- شاگردان کلمه 'انگور' را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف

های کلمه 'انگور' و ترکیب کردن حرف های (ا، ن، گ، و، ر) با بعضی حرف هاییکه بیشتر خوانند اند بلد شوند و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند .

به ترتیب ذیل :

الف - کلمه 'انگور' را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند و با آن آشنا شوند .

ب - کلمه 'انگور' را در صنف به تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل حروف (ا، ن، گ، و، ر) آشنا شوند و ترکیب

کردن این حروف را با بعضی حرف هاییکه قبلاً کار کرده اند ، بیاموزند .

د - در چوکات حروفی که قبلاً خوانده و آموخته اند ، خواندن و نوشتن بعضی

کلمات نوراً بیاموزند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق (انگور) با شاگردان مباحثه می کند :

معلم می گوید : برادر ها ! انگور که شما آنرا از تاک باغ هایتان بدست می آورید

و می فروشید ، یک ثمر پر برکت است . متوجه باشید که اطفال

ما شما از غوره انگور بسیار نخورند که برایشان خوب نیست .

حالا در سبق امروز خواندن و نوشتن کلمه (انگور) را می آموزید .

صفحه ۲۳، کتاب تا را ببینید .

۲- الف- معلم متن سبق نویسی (انگور) را از روی کتاب برای شاگردان می خواند و سپس از هر شاگرد خواهش میکند که از روی کتاب خود کلمه (انگور) را به آوازی که دیگران شنیده بتواند بخواند . بعد از آنکه هر شاگرد یک بار کلمه (انگور) را از روی کتاب خود خواند ، معلم کلمه (انگور) را روی تخته سیاه می نویسد و حرف های (ا ، ن ، گ ، و ، ر) را از روی کتاب ، به روی تخته سیاه مینویسد و هر یک را به شاگردان نشان میدهد و میخواند و آنگاه از هر شاگرد میخواهد که پیش تخته سیاه بیاید و کلمه (انگور) را بخواند ، بنویسد و حرف های آنرا نشان بدهد . البته معلم هر شاگرد را عندالضرورت کمک مینماید و به شاگردان میگوید که آنچه را که او بروی تخته نوشته است با نوشته روی کتاب خودش بدیند تا شکل کلمه انگور و حرف های آنرا خوب بشناسند .

ب- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه ۲۴ ، (در جای خالی بنویسند) یعنی بخش دوم سبق (انگور) را کار کنند ، یعنی بخوانند و در جای خالی صفحه کتاب با پینل بنویسند . معلم کار شاگردان را بدقت نظارت و هدایت کند .

ج- معلم صفحه ۲۵ ، یعنی بخش سوم سبق (انگور) را برای شاگردان توضیح و مثال را با شاگردان یکجا کار کند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که شکل منفصل و متصل

حرف های کلمه های (رنگ ، گور ، گاد ، کود ، کندو ، کار) را پیشروی هر کلمه در جای معین بنویسند .

د - معلم صفحه ۲۶، یعنی بخش چهارم سبق (انگور) را برای شاگردان توضیح و مثال را با شاگردان یکجا کار کنند . آنگاه به شاگردان هدایت بدهد که در هر یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷) از حرف های هر ردیف یک

کلمه بسازند و در جای خالی آن بنویسند ، به ترتیب ذیل :

- در آخر ردیف (۱)، کلمه کتب نوشته می شود .

- " " " (۲)، " " " نوبت " " " .

- " " " (۳)، " " " کود " " " .

- " " " (۴)، " " " انار " " " .

- " " " (۵)، " " " کور " " " .

- " " " (۶)، " " " کندو " " " .

- " " " (۷)، " " " کارد " " " .

ه - معلم صفحه ۲۷، یعنی بخش پنجم سبق (انگور) را به شاگردان توضیح کند که در جاهای خالی صفحه بنویسند و بخوانند .

۴- معلم به شاگردان بدایت بدید که جمله های بخش مفہم را در خانه سه بار بنویسند .
آنگاه کار خانگی روز گذشته شاگردان را ملاحظه کند .

درس مفہم - صفحہ ۲۸ تا ۳۴ .

۱- ہدف درس :- شاگردان کلمہ (میوہ) را خواندہ و نوشتہ بتوانند و با حرف های کلمہ (میوہ) د ترکیب کردن حرف های (م، ی، و، ہ) با بعضی حرف های کہ بیشتر خواندہ اند بلد شوند و تا حد امکان بہ خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند ، بہ ترتیب ذیل :

الف - کلمہ (میوہ) را از روی شکل آن ، نہ از یاد بہ روانی بخوانند و با حروف آن آشنا شوند .

ب - کلمہ (میوہ) را در صنف بہ تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشتہ کردہ بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل حروف (م، ی، و، ہ) آشنا شوند و ترکیب کردن این حروف را با بعضی حرف ہائیکہ قبلاً کار کردہ اند ، بیاموزند .

د - در چوکات حروفی کہ قبلاً خواندہ و آموختہ اند ، خواندن و نوشتن بعضی کلمات بیشتر را بیاموزند .

۲- معلم پیش از خواندن و نوشتن سبق (میوہ) را با شاگردان مباحثہ میکند :

معلم میگوید : برادر ما ؛ میوه یک حاصل پُر برکت وطن است ، حالا شما بگوئید

که میوه برای ما و شما و برای وطن ، چه فایده ها دارد ؟

یک شاگرد میگوید : میوه که نباشد و مردم میوه نخورند ، همه ضعیف و مریض می شوند .

شاگرد دیگر میگوید : باغداران از فروش میوه خود بسیار فایده میکنند .

شاگرد دیگر میگوید : یک قسمت زیاد میوه وطن بخارج میرود و از آن بسیار فایده

بدست میآید .

معلم میگوید : همه چیز های که گفتید درست است . حالا در سبق امروز خواندن

و نوشتن کلمه (میوه) را میآموزید . صفحه (۲۸) کتاب تا را باز

کنید و سبق (میوه) را ببینید .

۳- الف - معلم متن سبق نویسنی (میوه) را مثل سبق های گذشته از روی کتاب و روی

تخته سیاه کار میکند و سعی مینماید که شاگردان با حرف های (م ، ی ، و ، ه)

آشنا شوند و شکل منفصل و متصل هر حرف را طوری بیاموزند که در هنگام نوشتن

کلمه (میوه) یا (موی) یا (موم) هر حرف را بصورت صحیح در یک کلمه

ترکیب کنند .

ب - معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه (۲۹) در درجا های خالی بنویسند (

یعنی بخش دوم سبق (میوه) را کار کنند ، یعنی بخوانند و درجا های خالی

صفحه کتاب حرف ها و کلمه های (میوه ، موم ، موی) را با پencil مشق کنند .
معلم کار شاگردان را بدقت نظارت و هدایت کند .

ج - معلم صفحه ۳۰۰ ، یعنی بخش سوم سبق میوه ، را برای شاگردان توضیح
و مثال را با شاگردان یکی کار کنند . آنگاه به شاگردان هدایت بدهد که
شکل منفصل و متصل حرف های کلمه های (شانzen ، خام ، خا ، مہان ،
خیرات و خوردن) را پیشروی هر کلمه در جای معین بنویسند .

د - معلم صفحه ۳۱۰ ، یعنی بخش چهارم سبق (میوه) را برای شاگردان توضیح کند که
شاگردان کلمه های (خوردن ، میخورم ، میخوریم ، می خوری ، می خورید ، میخورد و میخورند)
را به ترتیب در صفحه کتاب مشق کنند .

ه - معلم صفحه ۳۲۰ ، یعنی بخش پنجم سبق میوه را به شاگردان توضیح کند که در چوکات
بالا جملہ را بخوانند و برای جا های خالی هر جملہ یک کلمہ مناسب از چوکات پایین
انتخاب نمایند . معلم کار شاگردان را به دقت نظارت و هدایت کند .

و - معلم به شاگردان هدایت بدهد که با کلمه های چوکات بالائی صفحه ۳۴۰ کتاب در
جا های معین صفحه جملہ بسازند . معلم کار شاگردان را نظارت و هدایت کند .

۴ - معلم به شاگردان هدایت بدهد که جملہ های اصلاح شده ساخته خود را از سر سر بار در
خانه بنویسند . آنگاه معلم کار خانگی روز گذشته شاگردان را ملاحظہ کند

درس هشتم - صفحه ۳۵ تا ۴۲ :

۱- هدف درس : بشاگردان کلمه (کشمش) را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف

های کلمه (کشمش) و ترکیب کردن حرف (ش) ، با بعضی حرفهاییکه بیشتر خوانده اند بلد شوند
و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند . به ترتیب ذیل :

الف - کلمه (کشمش) را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند و با آن آشنا گردند .

ب - کلمه (کشمش) را در صنف به تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل حرف (ش) آشنا شوند و ترکیب کردن این حرف

را با بعضی حرفهاییکه قبلاً کار کرده اند ، بیاموزند .

د - در چوکات حرف هاییکه قبلاً آموخته اند ، خواندن و نوشتن بعضی کلمات بیشتر را بیاموزند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق (کشمش) ، بشاگردان مباحثه می کند :

معلم میگوید : برادر ! شما همه تا کدار و باغدار هستید یا میخواهید تا کدار شوید . همه

میدانید که کشمش از انگور بدست میآید . کشمش که در آفتاب خشک

شود ، زود تر برای فروش آماده می شود یا در سایه ؟

شاکردان میگویند : در آفتاب .

معلم میگوید : انگور که در گیاهی خانه ها گذاشته شود چقدر وقت بکار دارد تا کشمش شود ؟

شاکردان : ۹۰ تا ۱۰۰ بکار است تا کشمش شود .

معلم میگوید : امروز بعضی طریقه های است که میتوانیم انگور را به رنگ سبز یعنی مثل سایگی در آفتاب کشمش بسازیم و این طریقه کشمش ساختن فقط چند روز را دربر میگیرد . این طریقه کشمش ساختن را در کتاب دوم سواد حیاتی خواهید خواند . حالا در سبق امروز خواندن و نوشتن کلمه کشمش را میآموزید . صفحه (۳۵) کتاب تازه ببینید .

۳- الف - معلم متن سبق نویسی کشمش را از روی کتاب برای شاگردان میخواند و سپس از هر شاگرد خواهش میکند که از روی کتاب خود کلمه کشمش را به آواز بلند بخواند . بعد از آنکه هر شاگرد یک بار کلمه کشمش را از روی کتاب خود خواند ، معلم کلمه کشمش را روی تخته سیاه می نویسد و حرف های د ک ، ش ، م ، ش ، را از روی کتاب ، بر روی تخته سیاه می نویسد و هر یک را به شاگردان نشان میدهد و آنگاه از هر شاگرد میخواهد که پیش تخته سیاه بیاید و کلمه کشمش را بخواند و بنویسد و حرف های آنرا نشان بدهد . البته معلم هر شاگرد را عند الضرورت کمک مینماید و به شاگردان میگوید که آنچه را که او روی تخته نوشته است با کتاب خود سربسبب تا شکل کلمه کشمش و حرف های آنرا خوب بشناسند .

ب - معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه (۳۶) در جای خالی بنویسند یعنی بخش دوم سبق کشمش را کار کنند ، بخوانند و حرف های آنرا بشناسند و

با پیروی از مثال سرفصل پس از توضیح و هدایت معلم ، از شماره (۱ تا ۶) ،
حرف های هر ردیف را در آخر سمت چپ همان ردیف ، ترکیب کنند و کلمه
مطلوب را در جای خالی بنویسند . به ترتیب ذیل شاگردان بنویسند و معلم
هدایت کند :

در ردیف (۱) ، کلمه ریشه .

در ردیف (۲) ، کلمه شاخه .

در ردیف (۳) ، کلمه ماش .

در ردیف (۴) ، کلمه شما .

در ردیف (۵) ، کلمه شیر .

در ردیف (۶) ، کلمه بارش .

ج - معلم صفحه (۳۷) ، یعنی بخش سوم سبق کشتش ، را برای شاگردان توضیح و مثال
را با شاگردان یکجا کار کند . آنگاه به شاگردان هدایت بدهد که شکل منفصل و متصل
حرف های کلمه های در ریشه ، تنه ، شاخه ، برگ ، نوده و خوشه ، را پیشروی
هر کلمه در ردیف معین بنویسند . معلم کار شاگردان را نظارت کند .

د - معلم صفحه (۳۸) ، یعنی بخش چهارم سبق کشتش ، را برای شاگردان توضیح و
مثال را با شاگردان یکجا کار کند . آنگاه به شاگردان هدایت بدهد که در هر یک

از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷) از حرف های هر ردیف یک کلمه

بسازند و در جای خالی آخر طرف چپ هر ردیف بنویسند :

در آخر طرف چپ ردیف (۱) کلمه 'دریش' .

در آخر چپ ردیف (۲) کلمه 'دته' .

در آخر چپ ردیف (۳) کلمه 'دشاخ' .

در آخر چپ ردیف (۴) کلمه 'دوده' .

در آخر چپ ردیف (۵) کلمه 'دخشاوه' .

در آخر ردیف (۶) کلمه 'دشرین' .

و در آخر ردیف (۷) کلمه 'دترش' .

هـ- معلم صفحه (۳۹) یعنی بخش پنجم سبق (کشمش) را برای شاگردان بخواند و به

ایشان هدایت بدهد که هر کلمه جمله بالائی ، بامینی و پایینی را در جای خالی زیر آن بنویسند و معلم کارشانرا نظارت کند .

و- معلم صفحه (۴۰) یعنی بخش ششم سبق (کشمش) را روی تخت بنویسد که شاگردان یک یک پیش تخت آمده آزا یک یک بار بخوانند و آنگاه از روی

کتاب خود آزا در کتابچه های خود بنویسند .

ز- معلم صفحه (۴۱) یعنی بخش هفتم سبق (کشمش) را به شاگردان معرفی و آنها را هدایت

کند که این جلد را با بزند :

(تاک با برگ با دارند) ، (تاک با شاخه با دارند) ، (تاک با شاخه با دارند)

برگ با خوشه های انگور دارند .

۴- معلم به شاگردان هدایت بدید که با کلمه های چوکات بلا صفحه (۴۲) در جای

معین صفحه جمله بسازند . معلم کار شاگردان را نظارت و هدایت کند .

۵- معلم به شاگردان هدایت بدید که جلد های بخش هفتم سبق کشمش را در خانه در

کتابچه های خود بنویسند . آنگاه معلم کار خانگی شاگردان را ملاحظه کند .

درس نهم - صفحه ۴۳ تا ۵۰ .

۱- هدف درس :- شاگردان کلمه (پیوند) را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های

کلمه (پیوند) و ترکیب کردن حرف (پ) با بعضی حرف هایکه بیشتر خوانند اند بله شوند و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند . به ترتیب ذیل :

الف - کلمه (پیوند) را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند و با آن آشنا گردند .

ب - کلمه (پیوند) را در صنف به تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل حرف (پ) آشنا شوند و ترکیب کردن اشکال منفصل

و متصل این حرف را با بعضی حرفهایکه قبلاً خوانده و کار کرده اند ، بیاموزند .

د - در چوکات حرف هایکه قبلاً آموخته اند ، خواندن و نوشتن بعضی کلمه های بیشتر

را بیاموزند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق (پیوند) با شاگردان مباحثه میکند :

معلم میگوید : همه میدانید که باغداران با استفاده از طریقه های مختلف پیوند کردن نخل

های میوه دار و تاک انگور جنسیت و کیفیت حاصلات باغ های خود را

خوب و خوبر میسازند .

شما طریقه های مختلف پیوند تاک را در قریة خود دیده و شنیده اید . میدانید

چند رقم پیوند کردن تاک در قریة تان رواج دارد ؟

شاگردان : انواع مختلف پیوند تاک را نام می برند .

معلم میگوید : شما در کتاب دوم و سوم سواد تاکداری طریقه های مختلف پیوند تاک را خواهید خواند . حالا سبق (پیوند) را در کتاب ثان ببینید و کلمه پیوند را بخوانید و خواندن و نوشتن آنرا بیاورید .

۳- الف - معلم متن سبق نویسی (پیوند) را از روی کتاب برای شاگردان میخواند و سپس از هر شاگرد خواهش میکند که از روی کتاب خود کلمه (پیوند) را به آواز بلند بخواند . بعد از آنکه هر شاگرد یک بار کلمه (پیوند) را از روی کتاب خود خواند ، معلم کلمه (پیوند) را روی تخته سیاه مینویسد و حرف های (پ ، ی ، و ، ن ، د) را از روی کتاب بروی تخته سیاه می نویسد و هر یک را به شاگردان نشان می دهد و آنرا از هر شاگردی خواهد که پیش تخته سیاه بیاید و کلمه (پیوند) را بخواند و بنویسد و حرف های آنرا نشان بدهد . البته معلم هر شاگرد را عندالغیورت کومک میکند و به شاگردان میگوید که آنچه را که معلم شان روی تخته نوشته است آنها با کتاب خود سیر بدهند تا شکل کلمه (پیوند) و حرفهای آنرا خوب بشناسند

ب - معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه ۴۴ ، در جاهای خالی بنویسند ، یعنی بخش دوم درس (پیوند) را کار کنند و حرف ها را بشناسند و با پیروی از مثال سر صفحه

به هدایت معلم، از شماره ۱ تا ۶، حرف های هر ردیف را در آخر سمت چپ همان ردیف ترکیب کنند و کلمه مطلوب را در جای خالی همان ردیف بنویسند. به ترتیب ذیل :

در ردیف ۱، کلمه پنجه .

در ردیف ۲، کلمه پایان .

در ردیف ۳، کلمه پشته .

در ردیف ۴، کلمه توپ .

در ردیف ۵، کلمه پنگ .

در ردیف ۶، کلمه پوره .

ج- معلم صفحه ۴۵، یعنی بخش سوم سبق (پیوند)، را برای شاگردان معرفی و مثال را با شاگردان یکجا کار کنند. آنگاه به شاگردان هدایت بدهد که شکل منفصل و متصل حرف های کلمه های (پناه، پایان، تپه، چپ، توپ، همت)، را پیشروی هر کلمه در ردیف معین بنویسند .

د- معلم صفحه ۴۶، یعنی بخش چهارم سبق (پیوند)، را برای شاگردان توضیح و مثال را با شاگردان یکجا کار کنند. آنگاه به شاگردان هدایت بدهد و آنها را راهنمایی کند که در هر یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷)، از حرف های

بر ردیف یک کلمه بسازند و در جای خالی آنرا طرف چپ بر ردیف بنویسند.
 در آخر طرف چپ ردیف (۱)، کلمه پایان، در آخر چپ ردیف (۲)، کلمه
 (پینه)، در آخر چپ ردیف (۳)، کلمه پشته، در آخر چپ ردیف
 (۴)، کلمه (همت)، در آخر چپ ردیف (۵)، کلمه (پنبه)،
 در آخر چپ ردیف (۶)، کلمه (پوشاک)، و در آخر چپ ردیف (۷) کلمه
 (تپه).

هـ - معلم صف (۴۷)، یعنی بخش پنجم سبق (پیوند) را برای شاگردان معرفی و آنان
 را راهنمایی کند که در جای خالی زیر هر کلمه مشق کنند، کلمات را بنویسند
 و بخوانند و حرف های این کلمات را روی تخته و در کتابچه های خود نشان دهند.
 معلم شاگردان را راهنمایی کند که هم شکل منفصل حرف ها را و هم شکل متصل حرفهای
 کلمات این صف را روی تخته و در کتابچه های خود بنویسند.

و - معلم صف (۴۸)، یعنی بخش ششم سبق (پیوند) را به شاگردان معرفی و به هر یک
 آنان نوبت بدهد که متن این بخش را به آواز که هم شنیده بتوانند بخوانند.
 آنگاه معلم از شاگردان تقاضا نماید که جمله های این بخش را در کتابچه های خود
 بنویسند. علاوه بر آن در دو جمله آخر صفحه یک تغییر بیاورند به این ترتیب
 که عوض ضایر (او)، و (آنها)، نام بیاورند. مثلاً:

کریم تاک های خود را پیوند میکند .

داود و کریم تاک های خود را پیوند می کنند .

ز - معلم صفحه ۴۹۱ ، یعنی بخش هفتم سبق (پیوند) را به شاگردان معرفی کند و به آنان

هدایت بدد که جمله های بالای صفحه را بخوانند و برای جای خالی هر جمله یک کلمه

مناسب از چوکات پائینی صفحه انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند .

ک - معلم صفحه ۵۰۱ ، یعنی بخش هشتم سبق (پیوند) را به شاگردان معرفی و به آنان

کوکت و رهنمایی کند که مطالب قسمت بالای صفحه را بخوانند و در قسمت پائینی

صفحه جمله بسازند . مثلاً اینطور جمله ها :

- تاکداران کشت خود را خیشاوه میکنند .

- تاکداران کشت خود را آبیاری میکنند .

- همه تاکداران کشت خود را آبیاری ، خیشاوه و شاخه بری میکنند .

۴ - معلم به شاگردان هدایت بدد که سه جمله اخیر را در خانه سه سه بار بنویسند و آنگاه معلم

کار خانگی شاگردان را ملاحظه کند .

درس دهم - صفحه ۵۱ تا ۵۸ .

۱- هدف درس :- شاگردان کلمه 'دکشمش سبز' را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های کلمه 'دکشمش سبز' و ترکیب کردن حرف های (دس - ز) با بعضی حرف های دیگر بیشتر خوانده اند بلد شوند و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند و قدرت افاده و استفاده کبکی در شاگردان پدید آید . به ترتیب ذیل :

الف - کلمه 'دکشمش سبز' را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند و با آن آشنا گردند .

ب - کلمه 'دکشمش سبز' را در صنف به تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل حرف های (دس ، ز) آشنا شوند و ترکیب کردن اشکال منفصل و متصل این حرف ها را با بعضی حرف های دیگر قبلاً خوانده و کار کرده اند بیاموزند .

د - در چوکات حرف های قبلاً آموخته اند ، خواندن و نوشتن بعضی کلمه های بیشتر را بیاموزند .

ه - از مرحله خواندن و نوشتن اسماً فراتر رفته جمله های فعلیه بیازند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق (کشمش سبز) ، شاگردان مباحثه میکند :

معلم میگوید : همه میدانید که باغداران انگورهای خود را کشمش میسازند . حالا بگوئید

که کشمش سبز را چگونه میسازند ؟

شاگردان : هر کس به نوبت درباره سایگی خانه و سایگی ساختن گپ میزند .

معلم میگوید : در یکی از روزهای گذشته به شما گفتم که در دوره آئینه طریقه های نو

کشمش ساختن را خواهید آموخت که کشمش سبز را در آفتاب

بسیازید و زودتر به بازار ببرید .

حالا سبق کشمش سبز را در کتاب تان به غور ببینید که خواندن و نوشتن

آزرا بیا موزید .

۳- الف - معلم متن سبق (کشمش سبز) را از روی کتاب برای شاگردان میخواند و

پس از هر شاگرد خواهش میکند که از روی کتاب خود کلمه (کشمش سبز)

را به آواز که دیگران شنیده بتوانند ، بخواند . بعد از آنکه هر شاگرد یک

بار کلمه (کشمش سبز) را از روی کتاب خود بخواند ، معلم کلمه (کشمش سبز) را روی

تخته سیاه می نویسد و هر حرف آزرا به شاگردان نشان میدهد و می فهماند و

آنگاه از هر شاگرد میخواهد که پیش تخته سیاه بیاید و کلمه (کشمش سبز) را بخواند و

بنویسد و حرف های آزرا نشان بدهد البته معلم هر شاگرد را عندالضرورت

کوک می کند و به شاگردان می گوید که آنچه را که معلم شان روی تخته نوشته است
آنها با نوشته 'صفحه' ۵۱، سر به بند تا شکل کلمه (گمش سبز) و حرف
های آنرا خوب بشناسند .

ب- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه ۵۲، در جای خالی بنویسند، یعنی
بخش دوم درس (گمش سبز) را کار کنند . یعنی حرف ها را بشناسند و مطابق
مثال سر صفحه و به هدایت معلم خود از شماره (۱ تا ۶) حرف های هر ردیف
را در آخر سمت چپ همان ردیف ترکیب کنند و کلمه مطلوب را در جای خالی
همان ردیف بنویسند . معلم به شاگردان کوک کند که شاگردان حرف ها
را به ترتیب ذیل ترکیب کنند :

در ردیف (۱) کلمه (است) .

در ردیف (۲) کلمه (سرخ) .

در ردیف (۳) کلمه (مزدور) .

در ردیف (۴) کلمه (نماز) .

در ردیف (۵) کلمه (کرباس) .

و در ردیف (۶) کلمه (داست) نوشته می شود .

ج- معلم صفحہ ۵۳، یعنی بخش سوم سبق دگشمش سبز، را برای شاگردان معرفی و

مثال را با شاگردان یکجا کار کند. آنگاه به شاگردان هدایت بدهد و آنان را به غور

رہنمایی کند کہ شکل منفصل و متصل حرف های کلمہ های دسبز، سایگی، ترازو

سخن، زمین، ترکاری، را پیشروی ہر کلمہ در ردیف معین بنویسند.

د- معلم صفحہ ۵۴، یعنی سبق دگشمش سبز، را برای شاگردان توضیح و مثال

را با شاگردان یکجا کار کند. آنگاہ بہ شاگردان ہدایت بدهد و آنہا را رہنمایی

کند کہ در ہر یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷)، از

حرف های ہر ردیف یک کلمہ بسازند و در جای خالی آخر طرف چپ ہر

ردیف بنویسند. در آخر طرف چپ ردیف (۱)، کلمہ بازار.

در آخر طرف چپ ردیف (۲)، کلمہ آسمان.

در آخر چپ ردیف (۳)، کلمہ سردی.

در آخر طرف چپ ردیف (۴)، کلمہ سبزی.

در آخر طرف چپ ردیف (۵)، کلمہ کرباس.

در آخر چپ ردیف (۶)، کلمہ داس.

در آخر چپ ردیف (۷)، کلمہ وزارت را بنویسند.

هـ- معلم صفحہ ۵۶، یعنی بخش چہارم سبق دکشمش سبز، را بہ شاگردان معرفی کند و بہ آنان ہدایت بدہد کہ جلد ہای بالائی صفحہ را بخوانند و برای جای خالی ہر جلد یک کلمہ مناسب از چوکات پایینی صفحہ انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند. معلم کار شاگردان را نظارت کند کہ کلمہ ہای مناسب (سبز، سرخ، سیاہ)، را درست در جا ہای خالی سہ جلدہ بالائی صفحہ بنویسند.

و- معلم صفحہ ۵۷، را بہ شاگردان معرفی و بہ آنان کوکب و رہنہائی کند کہ مطالب قسمت بالائی صفحہ را بخوانند و در قسمت پایینی صفحہ در جای معین سہ جلدہ بآزند. مثلاً اینطور:

- امروز در دنیا بازار کشمش گرم است.

- امروز در دنیا بازار کشمش سرخ گرم است.

- امروز در دنیا بازار کشمش سبز بسیار گرم است.

ز- معلم صفحہ ۵۸، را بہ شاگردان معرفی و بہ ہر یک آنان نوبت میدہد کہ متن این بخش را بہ آواز کہ ہمہ شنیدہ بتوانند بخوانند. آنگاہ معلم از شاگردان تقاضا مینماید کہ جلد ہای این بخش را در کتبچہ ہای خود بنویسند.

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد که سه جلد ایراکه خودش گردان ساخته اند، در خانه سه سه بار در کتابچه های خود بنویسند و آنگاه معلم کار خانگی سبق (پیوند) را ملاحظه نماید .

درس یازدهم - صفحه ۵۹ تا ۶۶ ، .

۱- هدف درس : - شاگردان کلمه ضعیف را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های کلمه ضعیف و ترکیب کردن حرف های (ض ، ع ، ف) با بعضی حرف ها که پیشتر خوانده اند بلد شوند و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند و قدرت افاده و استعاده کبسی در شاگردان ایجاد گردد . به ترتیب ذیل :

الف - کلمه ضعیف را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .

ب - کلمه ضعیف را در صنف به تکرار بخوانند تا آرا از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل حرف های (ض ، ع ، ی ، ف) آشنا شوند و ترکیب کردن اشکال منفصل و متصل این حرف را با بعضی حرف ها نیکه قبل

آموخته اند ، بیا موزند .

د - در چوکات حرفهای آموختگی خود ، خواندن و نوشتن بعضی کلمه های بیشتر را

بیاموزند .

- ۵- از مرحله خواندن و نوشتن اسما' فراتر رفته جمله ای فعلیه بسازند .
- ۲- معلم پیش از خواندن سبق (ضعیف ، با شاگردان مباحثه میکند ؛ معلم میگوید ؛ چه چیزی سبب می شود که تاك ضعیف گردد ؛ يك شاگرد میگوید ؛ تاك که بوقت آب داده نشود ضعیف میشود . شاگرد دیگر میگوید ؛ تاك که بوقت کود داده نشود ضعیف می شود . شاگرد دیگری گوید ؛ تاك که به وقت شاخته بری نشود ضعیف میشود . شاگرد دیگری گوید ؛ تاك که به وقت خیشاوه نشود ضعیف می شود . معلم میگوید ؛ همه چیز انیکه گفتید درست است . حالا امروز خواندن و نوشتن کلمه (ضعیف ، را می آموزید . لطفاً ۵۹) کتاب تان را بسینید .

- ۳- الف - معلم متن سبق نوعی (ضعیف ، را از روی کتاب برای شاگردان میخواند و سپس از هر شاگرد خواهش میکند که از روی کتاب خود کلمه (ضعیف ، را به آواز بلند بخواند . بعد از آنکه هر شاگرد یکبار کلمه (ضعیف ، را از روی کتاب خود خواند ، معلم کلمه (ضعیف ، را روی تخته سیاه می نویسد و شکل مفصل و متصل هر حرف آن را به شاگردان نشان میدهد و می فهماند . آنگاه از هر شاگرد میخواهد که پیش تخته سیاه بیاید و کلمه (ضعیف ، را بخواند و بنویسد

و حرف را نشان بدهد . البته معلم هر شاگرد را عندالضرورت کوکب میکند و به شاگردان میگوید که آنچه را که معلم تان روی تخته نوشته است آنها بنویسند .
 صفحه ۵۹ ، کتاب خود سربهند تا شکل کلمه ضعیف ، و اشکال منفصل و متصل
 حرف های آرا خوب بشناسند .

ب- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه ۶۰ ، در جای خالی بنویسند ، درس
 ضعیف ، را کار کنند . یعنی حرف را را بشناسند و مطابق مثال سرصفحه
 و به هدایت معلم خود از شماره (۱ تا ۶) حرف های هر ردیف را در آخر
 سمت چپ همان ردیف ترکیب کنند و کلمه مطلوب را در جای خالی همان
 ردیف بنویسند . معلم به شاگردان کوکب کند که خودش اگر در بعضی حرف ها
 را به ترتیب ذیل ترکیب کند :

در ردیف (۱) کلمه ضعیف .

در ردیف (۲) کلمه غرت .

در ردیف (۳) کلمه فرض .

در ردیف (۴) کلمه شرع .

در ردیف (۵) کلمه عیب .

و در ردیف (۶) کلمه وضو ، نوشته شود .

ج - معلم صفحه ۶۱، را برای شاگردان معرفی و مثال را با شاگردان یکجا کار کند. آنگاه به شاگردان هدایت دهد و آنها را راهنمایی کند که شکل منفصل و متصل حرف های کلمه های (عیب، مضر، فرض، غرت، بیع، شرع، رایش روی هر کلمه در ردیف معین بنویسند.

د - معلم صفحه ۶۲، را برای شاگردان توضیح و مثال را با شاگردان یکجا کار کند. آنگاه به شاگردان هدایت دهد و آنها را راهنمایی کند که در هر یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷)، از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و آنرا در جای خالی آخر طرف چپ ردیف مربوط بنویسند.

در آخر طرف چپ ردیف (۱)، کلمه (ضعیف)،

در آخر طرف چپ ردیف (۲)، کلمه (عریضه)،

در آخر طرف چپ ردیف (۳)، کلمه (معتبر)،

در آخر طرف چپ ردیف (۴)، کلمه (مریض)،

در آخر طرف چپ ردیف (۵)، کلمه (اشرف)،

در آخر طرف چپ ردیف (۶)، کلمه (فرض)،

در آخر طرف چپ ردیف (۷)، کلمه (سفید)، را بنویسند.

هـ - معلم صفحه ۶۳، را برای شاگردان توضیح و آنان را راهنمایی کند که در جای خالی زیر هر کلمه را بنویسند و بخوانند و بنویسند و حرف های این کلمات را هم روی تخته و به هم در کتابچه های خود نشان دهند .
معلم لطفاً توجه کند که شاگردان با هر دو شکل حرف های یعنی با شکل منفصل و متصل حرف های کلمات خوب تمرین کنند .

و - معلم صفحه ۶۴، را به شاگردان معرفی کند و به آنان هدایت بدد که جمله های بالای صفحه را بخوانند و برای جای خالی هر جمله یک کلمه مناسب از چوکات پائینی صفحه انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند . معلم کار شاگردان را نظارت کند که کلمه های مناسب (خیشاوه ، ضعیف ، آبیاری ، شاخه - بری) را درست در جای خالی سه جمله بالای صفحه بنویسند .

ز - معلم صفحه ۶۵، را به شاگردان معرفی و به آنان کمک و راهنمایی کند که مطابق قسمت بالای صفحه را بخوانند و بفهمند و آنجا در قسمت پائینی صفحه در جای معین سه جمله بسازند ، مثلاً اینطور :

- اگر تاک خیشاوه شود ضعیف نمیشود .
- اگر تاک شاخه بری شود ضعیف نمی شود .
- اگر تاک پرستاری شود ضعیف نمیشود .

ک - معلم صفه ۶۶، را به شاگردان معرفی و به هر یک آنان نوبت میدهد که
متن این بخش را به آواز بلند بخوانند. آنگاه معلم از شاگردان تقاضا مینماید که
جله های این بخش را در کتابچه های خود بنویسند.

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد که سه جله ای را که خود شاگردان ساخته اند،
در خانه سه سه بار در کتابچه های خود بنویسند. آنگاه معلم کار خانگی سبق
دکشمش بسز، را ملاحظه نماید.

درس دوازدهم - صفحه ۶۲ تا ۷۴ .

۱- هدف درس : - شاگردان کلمه قلم را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های کلمه قلم در ترکیب کردن حرف های دق ، ل ، م ، را با بعضی حرف ها که بیشتر خوانده اند بلد شوند و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند و قدرت افاده و استفاده کبته در شاگردان رونما گردد . به ترتیب ذیل :

الف - کلمه قلم را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .
ب - کلمه قلم را در صنف به تکرار بخوانند تا آزا از یاد نوشته کرده بتوانند .
ج - با اشکال مفصل و مقل حرف های دق ، ل ، م ، آشنا شوند و ترکیب کردن اشکال مفصل و مقل این حرف ها را با بعضی حرف های دیگر قبلاً آموخته اند ، بیاموزند .

د - در چوکات حرف های آموختگی خود ، خواندن و نوشتن بعضی کلمه های بیشتر را بیاموزند .

ه - از مرحله خواندن اسما فراتر رفته جمله های فعلیه بسازند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق قلم ، در صنف با شاگردان درباره اهمیت قلم و نوشتن و خواندن مباحثه کند .

لطفاً صفحه ۶۲، کتاب تان ببینید .

۳- الف- معلم متن سبق نویسی (قلم) را با شاگردان کار میکند . معلم صفحه ۶۲، یعنی سبق (قلم) را طوری با شاگردان کار میکند که شاگردان با شکل کامل کلمه (قلم) و همچنین با حرف های آن آشنا شوند .

ب- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه ۶۸، (درجای خالی بنویسند) درس (قلم) را کار کنند . معلم کار شاگردان را نظارت کند که حرف های هر ردیف را اینطور ترکیب کنند :

در ردیف اول کلمه (قول) ،

در ردیف دوم کلمه (فیل) ،

در ردیف سوم کلمه (مشق) ،

در ردیف چهارم کلمه (قلم) ،

در ردیف پنجم کلمه (لقمه) ،

در ردیف ششم کلمه (فقیر) نوشته شود .

ج- معلم صفحه ۶۹، سبق (قلم) را برای شاگردان معرفی و مثال را با شاگردان یکجا

کار کند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را راهنمایی کند که شکل منفصل و متصل حرف های کلمه های (مقبول ، انقلاب ، مشق ، قاق ، فیل ، لقمه)

را پیشروی هر کلمه در ردیف معین بنویسند .

د- معلم صفحه (۷۰)، یعنی بخش پنجم سبق قلم، را برای شاگردان توضیح و مثال را با شاگردان یکجا کار کند .

آنگاه به شاگردان هدایت بدهد و آنها را راهنمایی کند که در هر یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷) از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و آنرا در جای خالی آخر طرف چپ ردیف مربوط بنویسند :

در آخر طرف چپ ردیف (۱)، کلمه 'فقیر' .

در آخر طرف چپ ردیف (۲)، کلمه 'مقبول' .

در آخر طرف چپ ردیف (۳)، کلمه 'لقمه' .

در ردیف (۴)، کلمه 'معلوم' .

در ردیف (۵)، کلمه 'مسکه' .

در ردیف (۶)، کلمه 'خیل' .

در ردیف (۷)، کلمه 'ملل' را بنویسند .

ه- معلم صفحه (۷۱)، درس قلم، را برای شاگردان معرفی و آنان را راهنمایی کند که در

جای خالی زیر هر کلمه با پencil مشق کنند . کلمات را بخوانند و بنویسند و حرف های متصل و منفصل این کلمات را هم روی تخته و هم در کتابچه

خود نشان دهند .

و- معلم صفحہ (۷۲)، سبق قلم، را بہ شاگردان معرفی کند و بہ آنان ہدایت بدہد کہ جملہ ہای بالائی صفحہ را بخوانند و برای جای خالی ہر یک کلمہ مناسب را از چوکات پائینی صفحہ انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند .

معلم کار شاگردان را نظارت کند کہ کلمہ ہای مناسب (بد قول ، مقبول ، فیل ، قیل) را درست در جای خالی سہ جملہ بالائی صفحہ بنویسند .

ز- معلم صفحہ (۷۳)، سبق قلم، را بہ شاگردان معرفی و بہ آنان کمک و رہنمائی کند کہ مطالب قسمت بالائی صفحہ را بخوانند و بفہمند و آنگاہ در قسمت پائینی صفحہ در جای معین سہ جملہ بسازند . در ساختن جملہ شاگردان کمک شوند کہ از کلمات آموختگی قبلی خود ہم کار بگیرند .

ک- معلم صفحہ (۷۴)، سبق قلم را بہ شاگردان معرفی میکند و بہ ہر یک آنان نوبت میدہد کہ متن این بخش را بہ آوازی کہ دیگران شنیدہ بتوانند ، بخوانند و در کتابچہ ہای خود بنویسند .

۴- معلم بہ شاگردان ہدایت میدہد سہ جملہ ایرا کہ خود شاگردان در صنف ساخته اند در خانہ سہ بار در کتابچہ ہای خود بنویسند . آنگاہ معلم کار خانگی سبق (ضعیف) را ملاحظہ نماید .

درس سیزدهم - صفحه ۷۵ تا ۸۲

۱- هدف درس :- شاگردان کلمه (چراغ) را خوانده و نوشته بتوانند و با

حرف های کلمه چراغ ، و ترکیب کردن حرف های (ج - ز - ا - غ) ، با بعضی حرف هاییکه بیشتر خوانده اند ، بلد شوند و تا حد امکان بخواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند و قدرت افاده و استفاده کبته در شاگردان رونما گردد ، به این ترتیب :

الف- کلمه چراغ ، را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .

ب- کلمه چراغ ، را در صنف به تکرار بخوانند تا آنرا از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج- با اشکال منفصل و متصل حرف های (ج - غ) آشنا شوند و ترکیب کردن

اشکال منفصل و متصل این حرف ها را با بعضی حرف هاییکه قبلاً آموخته اند ، بلد شوند.

د- در چوکات حرف های آموختگی خود ، خواندن و نوشتن بعضی کلمه های

بیشتر را بیاموزند .

ه- از مرحله خواندن و نوشتن اسماء فرا تر رفته جمله های فعلیه بسازند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق چراغ ، در صنف با شاگردان مباحثه میکند :

معلم میگوید : خداوند آدم را قدرت داده است که افزارهای قسما قسم بسازند ، افزارهاییکه در باغداری بکار میآید ، افزارهاییکه در خیاطی و نجاری

و گلکاری و دیگر چیزها نیک به کار میآید . چراغ هم یک وسیله است

که در تاریکی بکار میآید . چند رقم چراغ را دیده اید ؟

یک شاگرد میگوید : چراغ تیلی ، شمع ، چراغ چوب ، چراغ الکلی .

شاگرد دیگر میگوید : چراغ گیس ، چراغ برق .

شاگرد دیگر میگوید : چراغ دستی بالقی دار

معلم میگوید : بلی همه درست است . حالا امروز خواندن و نوشتن کلمه چراغ را

میآموزید .

۳- الف - معلم متن سبق نویسی (چراغ) ، را با شاگردان کار میکند (صفحه ۷۵) سبق

چراغ را طوری با شاگردان کار میکند که شاگردان با شکل کامل کلمه چراغ و همچنین با

حرف های آن آشنا شوند .

ب - معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه ۷۶ ، (در جای خالی بنویسند) یعنی

بخش دوم درس چراغ را کار کنند - معلم کار شاگردان را نظارت می کند که

حرف های هر ردیف را اینطور ترکیب کنند :

در ردیف (۱) کلمه غله .

در ردیف (۲) کلمه تیغ .

در ردیف (۳) کلمه داغ .

در ردیف (۴)، کلمه 'مرج' .

در ردیف (۵)، کلمه 'پیچک' .

و در ردیف (۶)، کلمه 'چیله' نوشته شود .

ج - معلم صفحہ ۷۷، یعنی بخش سوم سبق چراغ، را برای شاگردان توضیح و مثال را با آنان یجا کار میکند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را رهنمایی میکند که شکل منفصل و متصل حرف های کلمه های 'پیچک'، 'چهار'، 'پیچ'، 'کچالو'، 'بیغم'، 'چراغ'، را پیشروی هر کلمه در ردیف معین بنویسند .

د - معلم صفحہ ۷۸، یعنی بخش چهارم سبق چراغ، را برای شاگردان توضیح و مثال را با آنان یجا کار کند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را رهنمایی میکند که در هر یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷) از حرف های هر ردیف یک کلمه بیاورد و آنرا در جای خالی طرف چپ آخر همان ردیف بنویسند :

در آخر طرف چپ ردیف (۱)، کلمه 'غیرت' .

در آخر طرف چپ ردیف (۲)، کلمه 'باغچه' .

در آخر طرف چپ ردیف (۳)، کلمه 'چاقی' .

در آخر طرف چپ ردیف (۴)، کلمه 'دقانی' .

در آخر طرف چپ ردیف ۵، کلمه 'بیچک' .

در آخر طرف چپ ردیف ۶، کلمه 'کچالو' .

در آخر طرف چپ ردیف ۷، کلمه 'چراغ' ، را بنویسند .

۵- معلم صف ۲۹، سبق چراغ ، را برای شاگردان معرفی و آنان را راهنمایی کند که در جای خالی زیر هر کلمه با پencil شق کنند . کلمات را بخوانند و بنویسند حرف های منفصل و متصل این کلمات را هم روی تخته سیاه در مقابل صنف و هم در کتابچه های خود نشان دهند .

۶- معلم صف ۸۰، سبق چراغ ، را به شاگردان معرفی میکند و به آنان هدایت میدهد که جمله های بالائی صف را بخوانند و برای جای خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات پائینی صف انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند . معلم کار شاگردان را نظارت کند که کلمه های دزدین ، چلیه باغ ، حاصل تاک ، را درست در جای خالی مناسب آنها بنویسند .

۷- معلم صف ۸۱، سبق چراغ ، را به شاگردان معرفی و به آنان کمک و راهنمایی میکند که مطالب قسمت بالائی صف را خودشان بخوانند و بفهمند و آن گاه در قسمت پائینی صف در جای معین سه جمله بسازند . در ساختن جمله ها شاگردان کمک شوند که از کلمات بالائی صف و هم از کلمات آموزشی قبل خود کار بگیرند .

ک - معلم صفحه ۸۲، سبق (چراغ)، را به شاگردان معرفی میکند و به هر یک آنان نوبت میدهد که متن این بخش را به آواز که دیگران شنیده بتوانند، بخوانند و این مطالب را در کتابچه های خود هم بنویسند .

۴ - معلم به شاگردان هدایت میدهد که جمله ای را که خود در صنف ساخته اند در خانه سه بار در کتابچه های خود بنویسند . آنگاه معلم کار خانگی سبق (قلم) را ملاحظه نماید .

درس چهاردهم - صفحه ۸۳ تا ۹۰ ،

۱- هدف درس :- شاگردان در قدم اول کلمه (ثمر) را و بعد از آن کلمه (علاج) ،

را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های کلمه (ثمر) ، و حرف های کلمه (علاج) ، و ترکیب کردن حرف های (ث - ج) ، با بعضی حرف ها که پیشتر خوانده اند ، بلد شوند و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند و قدر استفاده کبته در شاگردان رونما گردد ، به این ترتیب :

الف - کلمه (ثمر) ، و کلمه (علاج) ، را از روی شکل آنها ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .
ب - کلمه (ثمر) ، و کلمه (علاج) ، را در صنف به تکرار بخوانند تا آزا از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل حرف های (ث - ج) ، آشنا شوند و ترکیب کردن اشکال منفصل و متصل این حرف ها را با بعضی حرف ها نیکه قبلاً آموخته اند ، بلد شوند .

د - در چوکات حرف های آموختگی خود ، خواندن و نوشتن بعضی کلمه های بیشتر را بیاموزند .
ه - از مرحله خواندن و نوشتن اسما فراتر رفته جمله ای فعلیه بسازند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق های (ثمر) ، و (علاج) ، در صنف با شاگردان مباحثه میکند ؛
معلم میگوید ؛ میوه هر درخت ثمر آن درخت است . ثمر درخت سیب ، سیب است .
ثمر درخت ناک ، ناک است . ثمر تاک ، پسته ؟

شاگردان ، شرتاک انگذ هست .

معلم میگوید : ہر بیماری یا ناجوری یا مرض علاج دارد . آیا تاک ہم بیماری دارد ؟

و آیا بیماری تاک ہسم علاج دارد ؟

شاگردان ، بعضی بیماری ہا در تاک ہا ہم دیدہ میشود کہ گاہی علاج آن را میدانیم و گاہی علاج و چارہ آرا نمیدانیم .

معلم میگوید : علاج ہمہ بیماری ہا تاک را در کتب دیگر خواہید خواند . حالا امروز در سبق نو خواندن و نوشتن کلمہ ہا (دثر ، و علاج را میآموزید . لطفاً صفحہ ۸۳ ، کتاب تا را باز کنید و ببینید .

۳- الف - معلم متن سبق نو یعنی دثر ، و آنگاہ سبق نو دیگر یعنی (علاج) را با شاگردان کار میکند . معلم صفحہ ۸۳ ، یعنی سبق دثر ، و ہمچنین صفحہ ۸۴ ، یعنی سبق (علاج) را بطوری با شاگردان کار می کند کہ شاگردان با شکل کامل کلمہ ہا (دثر ، و (علاج) و ہمچنین با حرف ہا آن دو کلمہ خوب آشنا شوند .

ب - معلم بہ شاگردان ہدایت می دہد کہ صفحہ ۸۵ ، (در جا ہا ی خالی بنویسند) یعنی شرتاک درس ہا (دثر و علاج) را کار کنند . معلم کار شاگردان را نظارت میکند کہ حرف ہا ہر ردیف را اینطور ترکیب کنند :

- در ردیف (۱) کلمه جنگ .
- در ردیف (۲) کلمه گنج .
- در ردیف (۳) کلمه میراث .
- در ردیف (۴) کلمه ثواب .
- در ردیف (۵) کلمه تاثیر .
- در ردیف (۶) کلمه مسجد .

ج- معلم صفحه (۸۶)، سبق (ثمر- علاج) را برای شاگردان توضیح و مثال را با آنان یکجا کاری کند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را راهنمایی می کند که شکل منفصل و متصل حرف های کلمه های (جنگ، مجاهد، ثانیه، تاثیر، ثمر، ثواب) را پیش روی هر کلمه در ردیف معین بنویسند .

د- معلم صفحه (۸۷)، یعنی سبق (ثمر، علاج) را برای شاگردان توضیح و مثال را با آنان یکجا کاری کند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را راهنمایی می کند که در هر یک از ردیف های (۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷) از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و آنرا در جای خالی طرف چپ همان ردیف بنویسند :

- در جای خالی طرف چپ ردیف (۱)، کلمه (جریب) .
- در جای خالی طرف چپ ردیف (۲)، کلمه (مسجد) .
- در جای خالی طرف چپ ردیف (۳)، کلمه (مجاهد) .
- در جای خالی طرف چپ ردیف (۴)، کلمه (ثانیه) .
- در جای خالی طرف چپ ردیف (۵)، کلمه (ثواب) .
- در جای خالی طرف چپ ردیف (۶)، کلمه (دثر) .
- در جای خالی طرف چپ ردیف (۷)، کلمه (میراث) .

هـ - معلم صفحه (۸۸)، یعنی بخش ششم سبق (دثر، علاج)، را برای شاگردان معرفی و آنان را راهنمایی میکند که در جای خالی زیر هر کلمه با پنسل مشق کنند، کلمات را بخوانند و بنویسند و حرف های منفصل و متصل این کلمات را هم روی تخته سیاه و هم در کتابچه های خود نشان بدهند .

و - معلم صفحه ۸۹، سبق (دثر، علاج)، را به شاگردان معرفی می کند و به آنان هدایت میدهد که جمله های بالایی صفحه را بخوانند و برای جای خالی هر جمله یک یک کلمه مناسب را از چوکات پائینی صفحه انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند .

معلم کار شاگردان را نظارت میکند که کلمه های دثر، باغذاری، فراوانی،

را درست در جای خالی جمله مناسب بنویسند .

ز- معلم صفحه (۹۰)، یعنی سبق (ثمر، علاج)، را به شاگردان معرفی

و به آنان کوکب و رهنمائی میکند که مطالب قسمت بالائی صفحه را خودشان بخوانند

و آنگاه در قسمت پائینی صفحه در جای معین سه جمله بسازند . در ساختن جمله ها

شاگردان کوکب شوند که از کلمات بالائی صفحه و هم از کلمات آموختگی

قبل خود کار بگیرند .

ک- معلم صفحه (۹۱)، یعنی سبق (ثمر، علاج)، را به شاگردان معرفی میکند

و به هر یک آنان نوبت میدهد که پس از آنکه معلم متن صفحه را برایشان بخواند

هر یک از شاگردان متن این بخش را به آواز که دیگران شنیده بتوانند،

بخوانند و در آخرین متن را در کتابچه های خود بنویسند .

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد سه جمله ای را که خود در صنف ساخته اند در خانه

سه سه بار در کتابچه های خود بنویسند . آنگاه معلم کار خانگی سبق (چراغ)

را ملاحظه میکند .

درس پانزدهم - صفحه ۹۲ تا ۹۹ .

۱- هدف درس :- شاگردان کلمهٔ (صبح) را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های کلمهٔ (صبح) و ترکیب کردن حرف های (ص، ح) با بعضی حرف های بیشتر خوانده اند، بلد شوند . و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند و قدرت افاده و استفادهٔ کتبی در شاگردان رونما گردد . به این ترتیب :

الف- کلمهٔ (صبح) را از روی شکل آن ، نه از یاد ، به روانی بخواند .
ب- کلمهٔ (صبح) را در صنف به تکرار بخواند تا آرا از یاد نوشته کرده بتواند .
ج- با اشکال منفصل و متصل حرف های (ص، ح) آشنا شوند و ترکیب کردن اشکال منفصل و متصل این حرف ها را با بعضی حرف های دیگر قبلاً آموخته اند ، بلد شوند .

د- در چوکات حرف های آموختگی خود ، خواندن و نوشتن بعضی کلمه های بیشتر را بیاموزند .

ه- از خواندن و نوشتن کلمات فراتر رفته جمله های فعلیه بسازند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق (صبح) در صنف با شاگردان مباحثه می کند .
معلم میگوید : وقت های جداگانه یک شبانه روزها بهای جداگانه دارد .

مثلاً آغاز روز چه نام دارد ؟

شاگردان : صبح

معلم : از صبح تا نصف روز چه نام دارد ؟

شاگردان : پیش از چاشت .

معلم : نیمه روز را چه میگویند ؟

شاگردان : چاشت .

معلم : بعد از چاشت را چه میگویند ؟

شاگردان : پیشین .

معلم : بعد از پیشین را چه میگویند ؟

شاگردان : دیگر ، که آخر روز است .

معلم : بعد از دیگر چه نام دارد ؟

شاگردان : شام ، که آغاز شب است .

معلم : حالا امروز خواندن و نوشتن کلمه (صبح) را میآموزید . لطفاً به صفحه (۹۲) .

کتاب تان ببینید .

۳- الف - معلم متن سبق نویسی (صبح) را با شاگردان کاری کند . معلم صفحه (۹۲) ، یعنی بخش اول سبق (صبح) را طوری با شاگردان کار میکند که شاگردان با

شکل کال کلمه' (صبح) و همچنین با حرف های آن آشنا شوند .

ب- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه' (در جا های خالی بنویسند) یعنی بخش سوم درس (صبح) را کار کنند . مثال را خود معلم با شاگردان یکجا کار میکند . آنگاه شاگردان بکار خود مشغول میشوند و معلم کار شاگردان را نظارت می کند و متوجه می باشد که شاگردان حرف های هر ردیف را اینطور ترکیب کنند :

در ردیف ۱، کلمه' حرص .

در ردیف ۲، کلمه' صادق .

در ردیف ۳، کلمه' تصدیق .

در ردیف ۴، کلمه' صبا .

در ردیف ۵، کلمه' صبح .

در ردیف ۶، کلمه' مصرف .

ج- معلم صفحه' (۹۴) یعنی بخش سوم سبق (صبح) را برای شاگردان توضیح و مثال را با آنان یکجا کار میکند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را راهنمایی میکند که شکل منفصل و متصل حرف های کلمه های (نصیحت ، بالاحصار ، صبح ، حکومت ، حمام ، حل) پیش روی هر کلمه در ردیف معین بنویسند .

د- معلم صفحه (۹۵)، یعنی بخش پنجم سبق (صبح)، را به شاگردان معرفی و مثال را با آنان

یجی کار میکند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را راهنمایی میکند که در هر

یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷) از حرف های هر

ردیف یک کلمه بسازند و آنرا در جای خالی طرف چپ همان ردیف

بنویسند، به این ترتیب :

ردیف (۱)، کلمه معصوم .

ردیف (۲)، کلمه محصول .

ردیف (۳)، کلمه صبیح .

ردیف (۴)، کلمه حوصله .

ردیف (۵)، کلمه غصه .

ردیف (۶)، کلمه حلوا .

ردیف (۷)، کلمه رحمت .

ه- معلم صفحه (۹۶)، یعنی بخش ششم سبق (صبح)، را برای شاگردان معرفی و

آنان را راهنمایی میکند که در جای خالی زیر هر کلمه با نیل مشق کنند. کلمات

را بخوانند و بنویسند و حرف های مفصل و متصل هر یکی از کلمات را هم روی

تخته سیاه نشان بدهند و هم در کتابچه های خود بنویسند .

و- معلم صفحہ (۹۷، سبق صبح) را بہ شاگردان معرفی میکند و بہ آنان ہدایت میدہد کہ جلد ہای بالای صفحہ را بخوانند و برای جای خالی ہر جملہ یک کلمہ مناسب را از چوکات پائینی صفحہ انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند۔ معلم کار شاگردان را نظارت می کند کہ کلمہ ہای (خواہیم - خواہید - خواهند) را درست در جای خالی جلد مناسب بنویسند ۔

ز- معلم صفحہ (۹۸، سبق صبح) را بہ شاگردان معرفی و بہ آنان کوکب و رہنمائی می کند کہ مطالب قسمت بالای صفحہ را خودشان بخوانند و آنگاہ در قسمت پائینی صفحہ در جای معین سہ جملہ بنویسند ۔ در ساق جلد ہا شاگردان ہدایت شوند کہ از کلمات بالای صفحہ وہم از کلمات آموختگی خود کار بگیرند ۔

ک- معلم صفحہ (۹۹، سبق صبح) را بہ شاگردان معرفی و بہ ہر یک آنان نوبت میدہد کہ پس از معلم خود ، ہر یک از آنان متن این بخش را بہ آواز بلند بتوانند ، بخوانند و در آخر ہمہ شاگردان عین متن را در کتابچہ ہای خود بنویسند ۔

۴- معلم بہ شاگردان ہدایت میدہد سہ جلد ایراکہ خود در صنف ساختہ اند در خانہ سہ بار در کتابچہ ہای خود بنویسند ۔ آنگاہ معلم کار خانگی سبق دثر ، علاج ، را ملاحظہ میکند ۔

درس شانزدهم - صفحه ۱۰۰ تا ۱۰۸

۱- هدف درس :- شاگردان کلمه (نظافت) و همچنین کلمه (خیاط) را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های هر دو کلمه و ترکیب کردن حرف های (ط - ظ) با بعضی حرفها که پیشتر خوانده اند ، بلد شوند و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند و قدرت افاده و استفاده کبیتی در شاگردان و و نما گردد . به این ترتیب :
الف - کلمه های نظافت ، و (خیاط) را از روی شکل آنها ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .

ب - کلمه های نظافت ، و (خیاط) را در صنف به تکرار بخوانند تا آنها را از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج - با اشکال منفصل و متصل یعنی با اشکال چسبیده و ناپسیده حرف های (ط - ظ) آشنا شوند و ترکیب کردن این اشکال حرفهای (ط - ظ) را با بعضی حرف ها که قبلاً آموخته اند ، بلد شوند .

د - در چوکات حرف های آموختگی خود ، خواندن و نوشتن بعضی کلمه های بیشتر را بیاموزند .

ه - از خواندن و نوشتن کلمات یعنی مفاهیم کلی مشخص و منفرد فراتر بروند و جمله بسازند یعنی مفاهیم مرکب و در قدم دیگر مفاهیم مجرد را مورد افاده و استفاده

کُتبی قرار دهند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق های (نظافت) و (خیاط) در صنف با شاگردان
مباحثه میکند :

معلم میگوید : دین مقدس ، یعنی پاکی و ستره بودن را یک بخش ایمان میداند .
پاک بودن همان طور که خودتان میدانید هم صحت آدم را
خوب میسازد و هم قدر و منزلت آدم را پیش مردم زیادی میسازد .
همه مردم آدمهای پاک و ستره را دوست دارند .

چه چیز ما را باید همیشه پاک نگاه کنیم که صحت همه ما خوب باشد ؟
یک شاگرد : بدن خود را پاک نگاه کنیم .

شاگرد دیگر : کلاه و پوشاک خود را پاک نگاه کنیم .

شاگرد دیگر : خانه و حیاط خود را پاک نگاه کنیم .

شاگرد دیگر : ظرف های نان خوری و نان پزی و چای خوری و آب نوشی خود
را پاک نگاه کنیم .

معلم میگوید : دور و پیش خانه و کوچه و قریه خود را هم پاک نگاه کنیم . حالا به

صفحه ۱۰۰ ، کتاب ثان ببینید که خواندن و نوشتن کلمه
(نظافت) را بیا موزید .

۳- الف- معلم متن سبق نویسی (نظافت) و آنگاه سبق نو دیگر یعنی (خیاط) را بشاگردان کار میکند. معلم صفحہ (۱۰۰)، و صفحہ (۱۰۱)، سبق نظافت و سبق خیاط، را طوری بشاگردان کار می‌کند که شاگردان با شکل کامل کلمه های (نظافت) و (خیاط)، و همچنین با حرف های آن دو کلمه خوب آشنا شوند.

ب- معلم به شاگردان هدایت می‌دهد که صفحہ (۱۰۲)، (در جای خالی بنویسند) یعنی بخش دوم مشترک درس های (نظافت)، و (خیاط)، را کار کنند. نخست خود معلم بشاگردان یکجا مثال را کار کنند و سپس شاگردان به کار خود مشغول گردند و معلم کار شاگردان را نظارت که حرف های هر ردیف را اینطور ترکیب و در آخر طرف چپ ردیف در جای خالی بنویسند:

- در ردیف (۱)، کلمه احتیاط .
- در ردیف (۲)، کلمه غلط .
- در ردیف (۳)، کلمه قطار .
- در ردیف (۴)، کلمه لحاظ .
- در ردیف (۵)، کلمه لفظ .
- در ردیف (۶)، کلمه نظافت .

ج - معلم صفحه ۱۰۳، یعنی بخش سوم سبق (نظافت، خیاط)، را برای شاگردان توضیح و مثال را با آنان یکجا کار میکند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را رهنمائی میکند که شکل منفصل و متصل حرف های کلمه های (قطار، طرف، اطمینان، مظلوم، خطر، نظر)، را پیش روی هر کلمه در ردیف معین بنویسند.

د - معلم صفحه ۱۰۴، یعنی بخش چهارم سبق (نظافت، خیاط)، را برای شاگردان توضیح و مثال را با آنان یکجا کار میکند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را رهنمائی میکند که در هر یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷)، از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و آن را در جای خالی طرف چپ همان ردیف بنویسند.

در ردیف (۱)، کلمه (قحطی)، .

در ردیف (۲)، کلمه (خیاط)، .

در ردیف (۳)، کلمه (رطوبت)، .

در ردیف (۴)، کلمه (نظافت)، .

در ردیف (۵)، کلمه (لفظ)، .

در ردیف (۶)، کلمه (لحاظ)، .

در ردیف (۷)، کلمه (طویل)، نوشته شود.

هـ- معلم صفحه (۱۰۵)، یعنی بخش ششم سبق (نظافت، خیاط)، را برای شاگردان

معرفی میکند و به آنان رهنمایی و هدایت میدهد که در جای خالی زیر هر کلمه با پینل مشق کنند. کلمات را بخوانند و بنویسند و حرف های متصل و مفصل آنها را هم روی تخته و هم در کتابچه های خود نشان دهند.

و- معلم صفحه (۱۰۶)، سبق (نظافت، خیاط)، را به شاگردان معرفی میکند و

به آنان هدایت میدهد که جمله های بالائی صفحه را بخوانند و برای جاهای خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات پائینی صفحه انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند.

معلم کار شاگردان را نظارت میکند که کلمه های دغلط، جس، نم، هوا، را درست در جای مناسب آنها بنویسند.

ز- معلم صفحه ۱۰۷ سبق (نظافت، خیاط)، را به شاگردان معرفی و به آنان

کوکم میکند که مطالب قسمت بالائی صفحه را خودشان بخوانند و آنگاه در قسمت پائینی صفحه در جای معین سه جمله بسازند.

در ساختن جمله ها شاگردان کوکم شوند که از کلمات بالائی صفحه و هم از کلمات آموختگی قبلی خود کار بگیرند.

ک - معلم صفحه ۱۰۸، سبق (نظافت ، خیاط) را به شاگردان معرفی میکند و به هر یک آنان نوبت میدهد ، پس از آنکه معلم متن صفحه را برای شان خواند ، هر یک از شاگردان متن این بخش را به آواز که دیگران شنیده بتوانند بخوانند و در آخر همین متن را در کتابچه های خود بنویسند .

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد که جمله ای را که خود در صنف ساخته اند در خانه سه بار در کتابچه های خود بنویسند . آنگاه معلم کار خانگی سبق (صبح) را ملاحظه میکند .

درس نهم - صفحه ۱۰۹ تا ۱۱۸ .

۱- هدف درس :- شاگردان کلمه (اذان) ، همچنین کلمه (فاثه) را خوانده و نوشته بتوانند و با حرف های هر دو کلمه و ترکیب کردن حرف های (ذ-ث) با بعضی حرفها که پیشتر آموخته اند خوب بلد شوند و تا حد امکان به خواندن و نوشتن کلمات بیشتر قادر گردند و هم قدرت افاده و استفاده کبکی در شاگردان رونما گردد.
به این ترتیب :

الف- کلمه های (اذان) و (فاثه) را از روی شکل آنها ، نه از یاد ، به روانی بخوانند .

ب- کلمه های (اذان) و (فاثه) را در صف به تکرار بخوانند تا آنها را از یاد نوشته کرده بتوانند .

ج- با اشکال منفصل و متصل یعنی با اشکال چسبیده و ناپسیده حرف های (ذ-ث) آشنا شوند و ترکیب کردن این اشکال حرف های مذکور را با بعضی حرف ها که قبلاً آموخته اند ، بلد شوند .

د- در چوکات حرف های آموختگی خود خواندن و نوشتن بعضی کلمه های بیشتر را تا آنجا که ذخیره لغوی شفاهی شاگردان اجازه دهد . بیا موزند .

هـ- از خواندن و نوشتن کلمات یعنی مفاهیم کلی مشخص و منفرد فراتر بروند و جمله
باشند یعنی مفاهیم مرکب و در قدم دیگر مفاهیم مجرد را مورد افاده و استفاده
کبته قرار دهند .

۲- معلم پیش از خواندن سبق های (اذان) و (فائزه) در صنف باشاگردان مباحثه
میکند :

معلم میگوید : ما همه میدانیم که (اذان) وقت نماز را به مسلمانان خبر میدهد . امروز
ما کلمه (اذان) را می بینیم که چگونه خوانده و نوشته میشود . تا حالا شما
همه حرف های زبان دری یا فارسی را خوانده اید ، تنها دو حرف
باقی مانده که یکی (ذ) یعنی (ذال) است که در کلمه (اذان) است
و یکی دیگر هم حرف (ژ) است که در کلمه (فائزه) و (ژاله) آرا
میخوانید .

حالا صفحه (۱۰۹) کتاب تارا ببینید که کلمه (اذان) را بخوانیم .

۳- الف- معلم متن سبق نویسی (اذان) و آنگاه سبق نو دیگر یعنی (فائزه) را با
شاگردان کار می کند . معلم صفحه (۱۰۹) و صفحه (۱۱۰) سبق (اذان) و
سبق (فائزه) را طوری با شاگردان کار میکند که شاگردان با شکل کامل کلمه
های (اذان) و (فائزه) و همچنین با حرف آنها این دو کلمه خوب آشنا شوند .

ب- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحہ (۱۱۱) در جای خالی بنویسند ،

یعنی سبق های (اذان ، و فاترہ) را کار کنند . سخت خود

معلم با شاگردان یکجا مثال را کار میکند و سپس شاگردان به کار خود مشغول می گردند

و معلم کار شاگردان را نظارت میکند که حرف های هر ردیف را اینطور

ترکیب و در آخر طرف چپ ردیف در جای خالی بنویسند :

در ردیف (۱) کلمہ (پڑ مرده) .

در ردیف (۲) کلمہ (ژاله) .

در ردیف (۳) کلمہ (ذاکر) .

در ردیف (۴) کلمہ (لذید) .

در ردیف (۵) کلمہ (ذخیرہ) .

در ردیف (۶) کلمہ (مژده) .

ج- معلم صفحہ (۱۱۲) سبق (اذان - فاترہ) را برای شاگردان توضیح

و مثال را با آنان یکجا کار میکند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد

و آنها را راهنمایی میکند که شکل منفصل و متصل حرف های کلمہ های (پڑ مرده ،

غذا ، گرژم ، ذخیرہ ، ژاله ، ذاکر ، را پیش روی هر کلمہ در ردیف

معین بنویسند .

د- معلم صفحه (۱۱۳)، سبق (اذان، فاتحه)، را برای شاگردان معرفی و مثال را با آنان یجا کار می کند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد و آنها را راهنمایی میکند که در هر یک از ردیف های (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷)، از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و آنها را در جای خالی طرف چپ همان ردیف بنویسند:

- در ردیف (۱)، کلمه (مذنب)، .
- در ردیف (۲)، کلمه (غوث گاو)، .
- در ردیف (۳)، کلمه (عذاب)، .
- در ردیف (۴)، کلمه (گرادم)، .
- در ردیف (۵)، کلمه (مشرده)، .
- در ردیف (۶)، کلمه (لذیذ)، .
- و در ردیف (۷)، کلمه (کاذب)، نوشته می شود.

ه- معلم صفحه (۱۱۴)، سبق (اذان، فاتحه)، را به شاگردان معرفی و آنان را راهنمایی می کند که در جای خالی زیر هر کلمه مشق کنند. کلمات را بخوانند و بنویسند و حرف های متصل آنها را هم روی تخته صنف دهم در کتابچه های خود نشان دهند.

و- معلم صفحه (۱۱۵) سبق (اذان ، فاتره) را به شاگردان معرفی میکند و به آنان هدایت میدهد که جمله های قسمت بالائی صفحه را بخوانند و برای جایی خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات پائینی صفحه انتخاب نمایند و در جای معین بنویسند .

معلم کار شاگردان را نظارت می کند که کلمه های (بخواهم ، بخوابید ، بخوابند) را درست در جای مناسب آنها بنویسند .

ز- معلم صفحه (۱۱۶) سبق (اذان ، فاتره) را به شاگردان معرفی و به آنان کمک میکند که مطالب قسمت بالائی صفحه را خودشان بخوانند و آنگاه در قسمت پائینی صفحه در جای معین جمله بسازند . در ساختن جمله ها شاگردان کمک شوند که از کلمات بالائی صفحه و هم از کلمات آمونگی قبلی خود کار بگیرند .

ک- معلم صفحه (۱۱۷) سبق (اذان ، فاتره) را به شاگردان معرفی میکند و به هر یک آنان نوبت میدهد ، پس از آنکه معلم متن صفحه را برای شاگردان میخواند ، هر یک از شاگردان متن این بخش را به آواز بلند بخوانند و در آخرین متن را در کتابچه های خود بنویسند .

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد که جمله ای را که خود در صنف ساخته اند در خانه سه بار در کتابچه های خود بنویسند . آنگاه معلم کار خانگی سبق (نظافت بخیاط)

را ملاحظه میکند .

۵- معلم صفحه (۱۱۸) یعنی حروف الفبای دری را به ترتیبی که آمده است بالای شاگردان از بر نماید .

درس هژدهم - صفحه (۱۱۹ تا ۱۲۳)

۱- هدف درس :- شاگردان بخواندن و نوشتن موضوعات مقدماتی تا کداری آغاز نمایند و در قدم اول به این نکته متوجه گردند که طبیعت اکثر مناطق افغانستان برای پرورش تاک مساعد است و در حقیقت وطن ما مناطق شمال ایران از قدیم برای پرورش و روئیدن تاک مساعد بوده است . از طرف ، شاگردان فرصت یابند که آموختگی قبلی خود را در جهت کسب معلومات در رشته 'کار و پیشه' شان یعنی تاکداری به کار اندازند و درین راه هر چه بیشتر تمرین کنند و اقتدار حاصل نمایند .

۲- معلم پیش از خواندن متن صفحه (۱۱۹) باید این کلمات را روی تخته 'صنف' بنویسد و آنها را برای شاگردان بخواند و شاگردان را کمک کند که با این کلمات و معنای آنها خوب آشنا گردند :

(قدیم - یعنی زمانه های بسیار پیش)

(گیاه - یعنی چیز مانیکه از زمین میرویند)

د وحشی - خودروی یا چیزی که آزا انسان پرورش نکرده باشد .

د بعد ؛ - پسان ؛ .

د رفته رفته - آهسته آهسته یا بعد ازین وقت .

د معمول - رواج یافته یا مروج .

د بازار آن گرم است - خرید و فروش آن زیاد است .

د ناگهان - دفعا .

د مقبول - قبول شده .

د بیع - قیمت یا ارزش خرید و فروش یک شی .

۳- معلم پیش از خواندن متن صفحه ۱۱۹، را در صنف با شاگردان مباحثه میکند :

معلم میگوید : در زمانهای بسیار پیش که انسانها هنوز به کشت و

کار زراعت آشنا نبودند ، همه درخت ، ، بته ، ، غله و

دانه ، و همه رستنی ها خودروی و وحشی بودند . پس آنها که

انسانها به زراعت آشنا شدند رستنی های طرف ضرورت

خود را خودشان کاشتند و به این وسیله زندگی خود را تنظیم

کردند . این رستنی ها نظریه مساعد بودن خاک و آب و هوا

در جایی میروئیدند و در جای دیگر روئیدند تا کثرت حاصل

افغانستان و در شمال ایران به صورت خود روی پیدا می‌شد.

پس آنها هم خود مردم افغانستان به کاشتن تاک و ساختن تاکستانها شروع کردند و هم مردمان ممالک دیگر که به افغانستان و ایران با کاروانهایی آمدند تاک را به وطن های خود بردند و به کاشتن آن شروع کردند.

درس امروز راجع به وطن اصلی تاک است. بیایید صفحه ۱۱۹، کتاب تمازا بخوانیم.

۴- معلم متن صفحه ۱۱۹، یعنی (وطن اصلی تاک) را برای شاگردان طوری واضح و روشن و باتأانی میخواند که شاگردان به آسانی او را تعقیب کرده بتوانند. آنگاه به هر شاگرد نوبت میدهد که یکبار متن هر دو صفحه را مثل معلم خود بخواند.

۵- معلم صفحه ۱۲۰، یعنی (درین کلمه کدام حرف هست) را به شاگردان معرفی میکند و مثال را با آنان یکجا کار میکند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره ۱ تا شماره ۶، کلمات را بخوانند و اشکال متصل و منفصل حرف های هر کلمه را در ردیف معین پیشروی همان کلمه مطابق مثال، بنویسند. معلم کار شاگردان را بدقت ملاحظه و نظارت میکند و در صورتیکه اشتباه کرده باشند به آنان کمک می‌کند و کار شاگردان را اصلاح مینماید.

۶- معلم صفحه (۱۲۱) یعنی (از حرف ه کلمه بسازید) را به شاگردان معرفی نمایید و مثال را با آنان یکجا کاری کند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱) تا شماره (۷) حرف ه را مورد کنند و از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و در جاهای خالی طرف چپ همان ردیف آن کلمه را بنویسند. معلم کار شاگردان را نظارت میکند که در صورتیکه یک شاگرد غلط کرده باشد معلم به او کمک نماید و کار او را اصلاح کند.

۷- معلم صفحه (۱۲۲) را به شاگردان معرفی می نماید و به آنان هدایت میدهد که جمله های قسمت بالائی صفحه را به غور بخوانند و برای جاهای خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات قسمت پائینی صفحه انتخاب نمایند و آنرا در جای خالی همان جمله بنویسند. معلم کار شاگردان را نظارت می کند که این کلمه ها را انتخاب و در جای مناسب آنها بنویسند :

(جمله اول - خود روی)

(جمله دوم - اصلی)

(جمله سوم - بعد)

۸- معلم صفحه (۱۲۳) یعنی (با کلمه جمله بسازید) را به شاگردان معرفی و به آنان کمک می کند که قسمت بالائی صفحه را خودشان بخوانند و آنگاه در قسمت پائینی صفحه در جای معین

سه جلد بنویسند . در ساختن جمله ، شاگردان کوکب شوند که از کلمات بالائی صفحه و همچنین از کلمات آموختگی قبلی خود کار بگیرند .

- ۹- معلم از شاگردان تقاضا نماید که همه حروف الفبای درسی را طوری که خوانده اند به ترتیب و از یاد بروی تخته صنف بنویسند و هر یک را بنام بخوانند مثلاً (الف ، بی ، پی ، تی ، ثی ، جیم ... الخ) و اشکال منفصل و متصل هر یک را نشان دهند .
- ۱۰- معلم به شاگردان هدایت میدهد که متن صفحه (۱۱۹) را در کتابچه های خود در خانه بنویسند و آنگاه معلم کار خانگی درس گذشته را ملاحظه می کند .

درس نهم - صفحہ (۱۲۴ - ۱۲۸) ،

- ۱- ہدف درس :- شاگردان بخواندن و نوشتن موضوعات مقامی تاکلداری و درین درس بہ این نکتہ متوجہ گردند کہ برای ساختن تاکستان باید جای درست انتخاب شود تا حاصل فراوان بدست آید . از طرف دیگر شاگردان فرصت یابند کہ سواد آموختگی خود را اکنون درجہت کسب معلومات در رشته کار و پیشہ شان یعنی تاکلداری بہ کار اندازند و درین راہ ہرچہ بیشتر تمرین کنند تا قادر بہ انجام آن گردند .
- ۲- معلم پیش از خواندن متن صفحہ (۱۲۴) ، باید این کلمات را روی تختہ صنف بنویسد و برای شاگردان بخواند و شاگردان را کو مک کنند کہ با این کلمات و معای آنها خوب آشنا گردند :

- (اقلیم - یعنی آب و ہوا)
- (مناسب - یعنی شایستہ)
- (مہم - یعنی با ارزش)
- (فراوان - یعنی زیاد)
- (کشم - جائی است در بدخشان)
- (نائب - یعنی معاون و وکیل)
- (آب و تاب - یعنی شادابی)

۳- معلم پیش از خواندن صفحه (۱۲۴)، در صنف با شاگردان مباحثه میکند :

معلم میگوید : اگر برای ساختن یک تاکستان در قدم اول دو چیز بسیار مهم و ضروری

باشد به نظر شما این دو چیز مهم کدام چیزها خواهد بود ؟

شاگردان : به فکر فرومی روند و بعضی از آنان بعضی چیزها خواهند گفت :

معلم میگوید : به من اجازه دهید برای تان بگویم ؟

شاگردان : بگوئید .

معلم میگوید : در قدم اول برای ساختن یک تاکستان خوب دو چیز مهم و ضروریست :

- اول انتخاب جای مناسب .

- دوم آب و هوای مناسب .

درس امروز شما هم همین انتخاب جای مناسب برای ساختن تاکستان است .

صفحه (۱۲۴)، کتاب را باز کنید و ببینید .

۴- معلم متن صفحه (۱۲۴) یعنی (جای مناسب) را برای شاگردان هدایت میدهد که خاموشانه

بخوانند . معلم پس از دو دقیقه از شاگردان می پرسد :

معلم : - در انتخاب جای برای ساختن تاکستان چند چیز مهم است ؟

شاگردان : دو چیز .

معلم : کدام دو چیز ؟

شاگردان : یکی اقلیم یعنی آب و هوای مناسب و یکی دیگر هم خاک مناسب .

معلم : تاک در آب و هوای و در خاک مناسب چه می شود ؟

شاگردان : تاک در آب و هوای مناسب و در خاک مناسب حاصل فراوان

میدهد .

معلم پس از سوال و جواب فوق الذکر متن هر دو صفحه را به آوازی که همه شنیده بتوانند

برای شاگردان طوری واضح و باتأنی میخواند که شاگردان به آسانی او را تعقیب

کرده بتوانند و آن گاه به هر شاگرد نوبت میدهد که یکبار متن هر دو صفحه را مثل

معلم خود برای صنف قرائت کند .

۵- معلم صفحه (۱۲۵) یعنی (درین کلمه ها کدام حرف هست) را به شاگردان معرفی

می کند و مثال را با آنان یکجا کار مینماید . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره

(۱) تا شماره (۶) کلمات را بخوانند و اشکال منفصل و متصل حرف های هر کلمه را در

ردیف معین پیش روی همان کلمه مطابق مثال بنویسند .

معلم کار شاگردان را به دقت نظارت می کند و در صورتیکه شاگرد اشتباه نماید معلم به

او کمک می نماید و کار شاگرد را اصلاح میکند .

۶- معلم صفحه (۱۲۶)، یعنی (از حرف ه کلمه بسازید) را به شاگردان معرفی نماید و مثال را با آنان یکجا کار میکند. آن گاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱)، تا شماره (۷)، حرف ه را مرور کنند و از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و در جای خالی طرف چپ همان ردیف آن کلمه را بنویسند.

معلم کار شاگردان را نظارت و غلطی های آنان را اصلاح میکند.

۷- معلم صفحه (۱۲۷)، یعنی (همین معنی) را به شاگردان معرفی می نماید و به آنان هدایت میدهد که جمله های قسمت بالایی صفحه را به غور بخوانند و برای جا های خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات قسمت پایینی صفحه انتخاب نمایند و آنرا در جای خالی همان جمله بنویسند. معلم کار شاگردان را نظارت می کند که این کلمه ها را انتخاب و در جای مناسب آن جمله بنویسند.

(در جمله اول - دو چیز)

(در جمله دوم - آب و هوا)

(در جمله سوم - خاک)

۸- معلم صفحه (۱۲۸)، یعنی (با کلمه جمله بسازید) را به شاگردان معرفی و به آنان کمک

می کند که قسمت بالایی صفحه را خودشان بخوانند و آنگاه در قسمت پایینی صفحه در جای معین کلمه بنویسند. در ساختن جمله باید شاگردان کمک شوند که از

کلمات بالائی صفحه و همچنین از کلمات آمیختگی قبلی خود کار بگیرند .

۹- معلم از شاگردان تقاضا نماید که همه حروف الفبای درسی را طوریکه خوانده اند به ترتیب

و از یاد بروی تخت صنف بنویسند و هر یک را بنام بخوانند . مثلاً :

(الف ، بی ، پی ، تی ، ثی ، جسیم ... الخ) و اشکال متصل و منفصل آنرا

نشان دهند

۱۰- معلم به شاگردان هدایت میدهد که متن صفحه (۱۲۴) را در کتابچه های خود در خانه

بنویسند و آنگاه معلم کار خانگی درس گذشته شاگردان را ملاحظه می کند و اشتباهات

هر یک را اصلاح می کند .

درس بیستم - صفحه ۱۲۹ تا ۱۳۳

۱- هدف درس :- شاگردان بخوانند و نوشتن مطالب مقدماتی تاکداری و

درین درس به اهمیت آمیختگی خاک تا کستان آشنا گردند . از طرف دیگر شاگردان فرصت یابند که سواد آموختگی خود را اکنون در جهت کسب معلومات در رشته کار و پیشه خود یعنی تاکداری بکار اندازند و درین راه هر چه بیشتر تمرین کنند تا قادر به انجام آن گردند .

۲- معلم پیش از خواندن متن صفحه (۱۲۹)، باید این کلمات را روی تخته صنف بنویسد و برای شاگردان بخواند و شاگردان را کمک کند که باین کلمات و معنای آنها خوب آشنا شوند :

(خالص - یعنی نامخلوط) .

(مخلوط - یعنی نامخالص) .

۳- معلم پیش از خواندن صفحه (۱۲۹)، در صنف با شاگردان مباحثه می کند :

معلم میگوید : تاک هم مثل نباتات خوراک خود را از خاک می گیرد . بعضی گیاهان یا نباتات در یک قسم خاک و بعضی در دیگر قسم خاک خوبتر می روید و زیادتر حاصل میدهد .

تاک در خاک آمیخته خوبتر می روید و افراد آن تر می دهد .

حالا صفحہ (۱۲۴)، کتاب تانرا ببینید .

۴۔ معلم بہ شاگردان ہدایت میدہ کہ صفحہ (۱۲۴)، کتاب خود را خاموشانہ بخوانند .

معلم پس از دو دقیقه از شاگردان می پرسد :

معلم : آیا زمین ریگی برای تاک خوب است ؟

شاگرد : نی ، زمین خالص ریگی برای تاک خوب نیست .

معلم : آیا زمین خالص گل برای تاک خوب است ؟

شاگردان : نی ، زمین خالص گل ہم برای تاک خوب نیست .

معلم : پس چگونه خاک برای تاک خوب است ؟

شاگردان : خاک تاکستان باید مخلوط باشد .

معلم : تاک در خاک های مخلوط چه می شود ؟

شاگردان : تاک در خاک های مخلوط خوب ثمر میدہد و خوب پرورش می شود .

معلم پس از مباحثہ فوق الذکر متن صفحہ (۱۲۹)، را بہ آوازی کہ ہمہ شاگردان بشنیدہ

بتوانند قرائت میکنند . معلم باید متن متذکرہ را با تانی و روانی و تلفظ واضح

برای شاگردان بخواند کہ شاگردان بہ آسانی اورا تعقیب کردہ بتوانند ، آنگاہ

معلم بہ شاگردان نوبت میدہد کہ یکبار متن مذکور را مثل معلم خود در صنف قرائت

نمایند .

۵- معلم صفحه (۱۳۰)، یعنی (درین کلمه ها کدام حرف هست) را به شاگردان معرفی میکند و مثال را با آنان یکجا کار میکند و آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱) تا شماره (۶) کلمات را بخوانند و اشکال مفصل و متصل حرف های هر کلمه را در ردیف معین پیشروی همان کلمه مطابق مثال بنویسند. معلم کار شاگردان را بدقت نظارت میکند و در صورتیکه شاگرد اشتباه نماید معلم به او کمک مینماید و کار شاگرد را اصلاح می کند.

۶- معلم صفحه (۱۳۱)، یعنی (از حرف ها کلمه بسازید) را به شاگردان معرفی مینماید و مثال را با شاگردان یکجا کار میکند. آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱) تا (۷) حرف ها را مرور کنند و از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و در جای خالی طرف چپ همان ردیف بنویسند.

معلم کار شاگردان را نظارت و اشتباهات آنان را با صمیمیت و مهربانی اصلاح میکند.

۷- معلم صفحه (۱۳۲)، یعنی (فهمیدن معنی) را به شاگردان معرفی مینماید و به آنان هدایت میدهد که جمله های قسمت بالائی صفحه را به غور بخوانند و برای جاهای خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات قسمت پائینی صفحه انتخاب نمایند و آنرا در جای خالی همان جمله بنویسند.

معلم کارش اگردان را نظارت میکند که این کلمه را انتخاب و در جای مناسب آن جمله بنویسند :

(جمله اول - خالص)

(جمله دوم - گل)

(جمله سوم - مخلوط)

۸- معلم صف (۱۳۳)، یعنی (با کلمه جمله بسازید) را به شاگردان معرفی و به آنان کمک می‌کند که قسمت بالائی صفحه را خودشان بخوانند و آنگاه در قسمت پائینی صفحه در جای معین جمله بسازند. در ساختن جمله باید شاگردان کمک شوند که از کلمات قسمت بالائی صفحه و همچنین از کلمات آموزشی قبلی خود کار بگیرند.

۹- معلم از شاگردان تقاضا مینماید که همه حروف الفبای درسی را طوریکه خوانده اند به ترتیب و از یاد بر روی تخته صنف بنویسند و هر یک را بنام بخوانند. مثلاً :

(الف ، بی ، جیم ... الخ) اشکال منفصل و متصل این حروف را نشان دهند و با نقطه گذاری مثلاً شکل (حال) بر روی تخته صنف کلمه های (خال ، جال ، چال) را بسازند. یا مثلاً با نقطه گذاری شکل (در) کلمه های (در ، پر ، بر ، زر) را بسازند و همین طور اشکال دیگری را نقطه گذاری نمایند و از آن کلمه های مختلف بسازند.

۱- معلم به شاگردان هدایت میدهد که متن صفحه (۱۲۹) را در کتابچه های خود در خانه بنویسند و آنگاه معلم کار خانگی درس گذشته شاگردان را ملاحظه کند و اشتباهات هر یک را اصلاح نماید .

درس بیست و یکم - صفحه (۱۳۴ تا ۱۳۸)

۱- هدف درس :- شاگردان بخوانند و نوشتن مطالب مقدماتی تاکداری و در این درس به اهمیت آب و هوای معتدل و اثرات آن بر تاختان آشنا گردند. از طرف دیگر شاگردان فرصت یابند که سواد آموختگی خود را اکنون در جهت کسب معلومات در رشته 'کار و پیشه' خود یعنی تاکداری بکار اندازند و درین راه هر چه بیشتر تمرین کنند تا اقتدار حاصل نمایند و برای خواندن و فهمیدن کتاب های دیگر تاکداری آماده گردند .

۲- معلم پیش از خواندن متن صفحه (۱۳۴) باید این کلمات را روی تخته 'صنف' بنویسد و برای شاگردان بخواند و شاگردان را کمک کند که با شکل این کلمات و حرف های این کلمات و معنای این کلمات خوب آشنا گردند :

(استراحت - یعنی - آرامی ، آسودگی) .

(ضرورت - یعنی - احتیاج) .

(معتدل - یعنی - نه گرم و نه سرد) .

(اتلیم - یعنی - آب و هوا) .

(نارسیده - یعنی - خام ، ناپخته) .

۳- معلم پیش از خواندن سبق نو یعنی صفحه (۱۳۴) ، کتاب در صنف با شاگردان

مباحثه میکند :

معلم میگوید : تاک در همه جا میروید ولی در آب و هوای معتدل و در خاک آمیخته حاصل

آن فراوان می باشد . شما بگوئید که آب و هوای وطن ، افغانستان

چگونه است ؟

شاگرد : نه بسیار گرم و نه بسیار سرد است .

معلم : پس آب و هوای افغانستان معتدل است و از همین سبب است که

تاک در وطن ما خوب میروید . حالا صفحه (۱۳۴) کتاب تان را باز کنید

و ببینید .

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه (۱۳۴) کتاب خود را خاموشانه بخوانند . معلم پس

از دو دقیقه از شاگردان میپرسد :

معلم : تاک به چه قسم آب و هوا ضرورت دارد ؟

شاگردان : تاک به آب و هوای معتدل ضرورت دارد .

معلم : آب و هوای معتدل چه قسم آب و هواست ؟
شاگردان : آب و هوای معتدل در زمستان سرد و در بهار گرم می باشد .

معلم : یک اندازه سردی در زمستان برای تاک چه فایده میرساند ؟
شاگردان : تاک در زمستان استراحت میکند .

معلم : گرمی تابستان برای تاک چه فایده میرساند ؟
شاگردان : گرمی هوای تابستان میوه تاک یعنی انگور را پخته میکند .

معلم : انگور در چند ماه پخته می شود ؟
شاگردان : انگور در شش ماه گرمی هوا پخته می شود .

معلم پس از مباحثه فوق الذکر متن صفحه (۱۳۴)، را با آوازی که همه شاگردان شنیده
بتوانند قرائت می کنند . معلم باید متن متذکره را با تانی و روانی و تلفظ واضح برای شاگردان
بخواند که شاگردان به آسانی او را تعقیب کرده بتوانند . آنگاه معلم به هر شاگرد نوبت
میدهد که یکبار متن مذکور را مثل معلم خود در صنف قرائت نماید .

۵- معلم صفحه (۱۳۵)، یعنی درین کلمه ؛ کدام حرفهاست ، را به شاگردان معرفی میکند و
مثال را با آنان یکجا کار میکند و آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱)، تا شماره

(۶)، کلمات را بخواند و اشکال منفصل و متصل حرف های هر کلمه را در ردیف معین پیش
روی همان کلمه مطابق مثال بنویسند . معلم کار شاگردان را بدقت نظارت میکند

و در صورتیکه شاگرد اشتباه نماید معلم به او کمک میکند و کار شاگرد را اصلاح مینماید .

۶- معلم صفحہ (۱۳۶) یعنی (از حرف های کلمه بسازید) را با شاگردان معرفی و مثال را با

آنان یکجا کار میکند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱) تا شماره (۷)

حرف های را مرور کنند و از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و آن کلمه را

در جای خالی طرف چپ همان ردیف بنویسند . معلم کار شاگردان را نظارت

اشتباہات آنان را با صمیمیت و مهربانی اصلاح میکند .

۷- معلم صفحہ (۱۳۷) را به شاگردان معرفی میکند و به آنان هدایت میدهد که جمله های قسمت

بالایی صفحہ را بخوانند و برای جای خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات قسمت

پائینی صفحہ انتخاب نمایند و آنرا در جای خالی همان جمله بنویسند . کلمه های مناسب این

ه اند : (جمله اول - اقلیم) ،

(جمله دوم - آب و هوا) ،

(جمله سوم - معتدل) ،

۸- معلم صفحہ (۱۳۸) یعنی (با کلمه های جمله بسازید) را به شاگردان معرفی و به آنان کمک

می کند که قسمت بالایی صفحہ را خودشان بخوانند و آنگاه در قسمت پائینی صفحہ در جای

معین کلمه بسازند . در ساختن جمله باید شاگردان کمک شوند که از کلمات

قسمت بالایی صفحہ همچنین از کلمات آموختگی قبلی خود کار بگیرند .

- ۹- معلم از شاگردان تقاضا ینماید که همه حروف الفبای درسی را طوریکه خوانده اند به ترتیب و از یاد بر روی تخت بنویسند و هر یک را بنام بخوانند . مثلاً : دلف ، بی ، جیم ... الخ .
- اشکال متصل و منفصل این حروف را نشان دهند و یک تعداد کلمات را با نقطه گذاری به کلمات دیگر تبدیل نمایند . مثلاً : (دم) که نقطه گذاری شود (غم) می شود ، (سر) که نقطه گذاری شود (شر) میشود ، و ازین قبیل کلمات دیگر .
- ۱۰- معلم به شاگردان هدایت میدهد که متن صفحه (۱۳۴) را در کتابچه های خود در خانه بنویسند و آنگاه معلم کار خانگی درس گذشته شاگردان را ملاحظه میکند و اشتباهات هر یک را با صمیمیت و مهربانی اصلاح ینماید .

درس بیست و دوم - صفحه (۱۳۹ - ۱۴۳)

۱- هدف درس :- شاگردان بخواندن و نوشتن مطالب مقدماتی تاکداری و در

این درس به اهمیت چگونگی اوقات و اثرات آب و باران بر سلامتی تاک و به اهمیت چگونگی اثرات هوا بر کیفیت حاصل تاک آشنا گردند . از طرف دیگر شاگردان فرصت یابند که سواد آموختگی خود را اکنون در جهت کسب معلومات در رشته کار و پیشه خود یعنی تاکداری به کار اندازند و درین راه هر چه بیشتر تمرین کنند تا اقتدار حاصل نمایند و برای خواندن و فهمیدن کتابهای دیگر تاکداری آماده گردند .

۲- معلم پیش از خواندن متن صفحه (۱۳۹)، در صنف باید این کلمات را روی تخته صنف بنویسد و برای شاگردان بخواند و شاگردان را کو مک کند که با شکل این کلمات و اشکال منفصل متصل حرفها و ترکیب این حرف ها و معنای این کلمات خوب آشنا

شوند :

(مریض - یعنی - ناجور ، بیمار) .

(کبار - یعنی - کم ثمر) .

(عریض - یعنی - بردار ، فراخ بر) .

(حاصل - یعنی - ثمر) .

۳- معلم پیش از خواندن سبق نویسی صفحه (۱۳۹)، کتاب در صنف با شاگردان مباحثه میکند :

معلم میگوید : یک تاکستان باید بوقت مناسب آبیاری شود . آبیاری بی وقت
و بارش بیوقت به تاک و میوه آن ضرر دارد . طرز و شیوه آبیاری
تاکستان را در کتاب دوم تاکداری خواهید خواند . حالا صفحه
(۱۳۹) کتاب تازا باز کنید و ببینید .

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحه (۱۳۹) کتاب خود را خاموشانه بخواند معلم
پس از دو دقیقه از شاگردان می پرسد :

معلم می پرسد : آیا بارش برای تاک خوب است یا بد ؟
شاگردان : باران برای نموی تاک خوب است .

معلم : آیا بارش در موسم حاصل تاک خوب است ؟
شاگردان : فی ، بارش در موسم حاصل تاک خوب نیست .

معلم : بارش بی وقت تاک را چه می سازد ؟

شاگردان : بارش بی وقت تاک را مریض می سازد .

معلم : سردی بی وقت خوشه انگور را چه می سازد ؟

شاگردان : سردی بیوقت خوشه انگور را کمبار می سازد .

معلم : ابرو بارش زیاد خوشه انگور را چه می سازد ؟

شاگردان : ابرو بارش زیاد خوشه انگور را کمبار می سازد .

معلم : آیا بارش در وقت پخته شدن انگور خوبست ؟

شاگردان : نی ، بارش در وقت پخته شدن انگور خوب نیست .

معلم پس از مباحثه فوق الذکر متن صفحه (۱۳۹) را با آوازی که همه شاگردان شنیده بتوانند قرائت میکند . معلم باید متن متذکره را با تانی و روانی و تلفظ واضح برای شاگردان بخواند که شاگردان به آسانی او را تعقیب کرده بتوانند . آنگاه معلم به هر شاگرد نوبت میدهد که یکبار متن مذکور را مثل معلم خود در صنف قرائت نماید .

۵- معلم صفحه (۱۴۰) یعنی (درین کلمه کدام حرف هست) را به شاگردان معرفی و مثال را با آنان یجا کار میکند و آن گاه به شاگردان هدایت میدهد که کلمات را از شماره (۱) تا شماره (۶) بخوانند و اشکال منفصل و متصل حرف های هر کلمه را در ردیف معین پیش روی همان کلمه مطابق مثال بنویسند . معلم کار شاگردان را بدقت نظارت میکند و در صورتیکه شاگرد اشتباه نماید معلم به او کمک میکند و کار شاگرد را اصلاح مینماید .

۶- معلم صفحه (۱۴۱) یعنی (از حرف های کلمه بسازید) را به شاگردان معرفی و مثال را با آنان یجا کار می کند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱) تا شماره (۷) حرف های هر ردیف را مرور کنند و از حرف های هر ردیف یک کلمه بسازند و آن کلمه را در جای خالی طرف چپ همان ردیف بنویسند . معلم کار شاگردان را نظارت و اشتباه آنان را با صمیمیت و مهربانی اصلاح میکند .

۷- معلم صفحہ ۱۴۲، یعنی (فہمیدن معنی) را بہ شاگردان معرفی میکند و بہ آنان ہدایت میدہد کہ جملہ ہای قسمت بالائی صفحہ را بخوانند و برای جاہای خالی ہر جملہ یک کلمہ مناسب را از چوکات قسمت پائینی صفحہ انتخاب نمایند و آنرا در جای خالی ہمان جملہ بنویسند .
کلمہ ہای مناسب این ہست :

(جملہ اول - حاصل)

(جملہ دوم - بیوقت)

(جملہ سوم - کمبار)

۸- معلم صفحہ ۱۴۳، یعنی (با کلمہ ہا جملہ بسازید) را بہ شاگردان معرفی و بہ آنان کوکب میکند کہ قسمت بالائی صفحہ را خودشان بخوانند و آن گاہ در قسمت پائینی صفحہ جملہ بسازند در ساختن جملہ ہا باید شاگردان کوکب شوند کہ از کلمات قسمت بالائی صفحہ و ہمچنین از کلمہ ہائی کہ قبلاً خواندہ اند کار بگیرند .

۹- معلم بہ شاگردان ہدایت میدہد کہ متن صفحہ ۱۳۹، را در خانہ در کتابچہ ہای خود بنویسند و آن گاہ معلم کار خانگی درس گذشتہ شاگردان را ملاحظہ میکند .

درس بیت و سوم : صفحه (۱۴۴ تا ۱۴۸)

۱- هدف درس :- شاگردان بخواندن و نوشتن مطالب مقدماتی تاکداری و درین درس مخصوص : اهمیت چگونگی طرز و طریق کاشتن تاک بصورت اجمالی آشنا گردند. از طرف دیگر شاگردان فرصت یا بند که سواد آموختگی خود را ، ولو بصورت مقدماتی ، در جهت کسب معلومات در رشته 'کار و پیشه' خود یعنی تاکداری به کار اندازند و در این زمینه هر چه بیشتر تمرین کنند و آزموده گردند .

۲- معلم پیش از خواندن متن صفحه (۱۴۴) کتاب در صنف باید این کلمات را بروی تخته 'صنف' بنویسد و برای شاگردان بخواند و آنان را کوکب نماید که با شکل این کلمات و اشکال منفصل و متصل حرف و ترکیب این حرف و معنای این کلمات خوب آشنا شوند :

(طریقه - یعنی - طرز ، روشن ، شیوه)

(قطع کردن - یعنی - بُریدن)

(کاشتن - یعنی - کاریدن)

(کشت تاک - یعنی - تاکستان)

۳- معلم پیش از خواندن سبق نویسی صفحه (۱۴۴) کتاب در صنف با شاگردان مباحثه میکند :

معلم میگوید : در زمان قدیم تاک به صورت خود روی در وطن ، افغانستان و در ایران پیدا

میشد . پس آنها مردم دیدند که تاک بدو طریقۀ میروید :

یکی اینکۀ تخم آن زیر خاک می شود و میروید و یکی دیگر اینکۀ یگانۀ شاخه

آن زیر خاک می شود و ریشه می کشد و کلان شده یک تاک بزرگ

می شود .

حالا صفحۀ (۱۴۴) کتاب تا را باز کنید و ببینید .

۴- معلم به شاگردان هدایت میدهد که صفحۀ (۱۴۴) کتاب خود را خاموشانه بخوانند .

معلم پس از دو دقیقه از شاگردان می پرسد :

معلم : تاک به چند طریقۀ کاشته می شود ؟

شاگردان : بدو طریقۀ .

معلم : طریقۀ اول آن کدام است ؟

شاگردان : طریقۀ اول آنست که تخم تاک کاشته شود .

معلم : طریقۀ دیگر کدام است ؟

شاگردان : طریقۀ دیگر آنست که از تاک قلمه گرفته شود و کاشته شود .

معلم : از تاک که قلمه گرفتند چه می کنند ؟

شاگردان : قلمه را در جای مناسب میگذارند که ریشه بکشند .

معلم ؛ تلمه که ریشه کشید ، آزا چه می کنند ؟
شاگردان ؛ تلمه های ریشه دار یعنی نهالی ؛ را در تانستان میکارند که کلان گردند و
تیاک شوند .

معلم پس از مباحثه فوق الذکر متن صفحه ۱۴۴ ، را با آوازی که همه شاگردان شنیده
بتوانند قرائت می کنند . معلم باید متن تذکره را با تانی و روانی و با تلفظ واضح و روشن
برای شاگردان بخواند که شاگردان به آسانی او را تعقیب کرده بتوانند . آنگاه معلم
به هر شاگرد نوبت میدهد که یکبار متن تذکره را مثل معلم خود در صنف قرائت نماید .

۵- معلم صفحه ۱۴۵ ، یعنی (درین کلمه کدام حرفهاست) را به شاگردان معرفی و مثال را با
آنان یکجا کار میکند و آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که کلمات را از شماره (۱) تا شماره
(۶) بخوانند و اشکال منفصل و متصل حرفهای هر کلمه را در ردیف معین پیش روی همان
کلمه مطابق مثال بنویسند . معلم کار شاگردان را به وقت نظارت میکند و در صورتیکه
یک شاگرد اشتباه نماید معلم به او کمک میکند و کار شاگرد را اصلاح مینماید .

۶- معلم صفحه ۱۴۶ ، یعنی (از حرف های کلمه بایزید) را به شاگردان معرفی و مثال را با آنان
یکجا کار می کند . آن گاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱) تا شماره (۷) حرف
های هر ردیف را مرور کنند و از حرف های هر ردیف یک کلمه بیاورند و آن کلمه را در
جای خالی طرف چپ همان ردیف بنویسند . معلم کار شاگردان را نظارت

و اشتباهات آنان را با صمیمیت و مهربانی اصلاح میکند .

۷- معلم صفه (۱۴۷)، یعنی (فهمیدن معنی) را به شاگردان معرفی میکند و به آنان هدایت میدهد که جمله های قسمت بالایی صفه را بخوانند و برای جای خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات قسمت پائینی صفه انتخاب نمایند و آنرا در جای خالی همان جمله بنویسند . کلمه های مناسب این است :

(جمله اول - طریقه) .

(جمله دوم - تخم) .

(جمله سوم - قلم) .

۸- معلم صفه (۱۴۸)، یعنی (با کلمه جمله بسازید) را به شاگردان معرفی و به آنان کمک میکند که قسمت بالایی صفه را خودشان بخوانند و آنگاه در قسمت پائینی صفه جمله بسازند . در ساختن جمله باید شاگردان کمک شوند که از کلمات قسمت بالایی صفه و همچنین از کلمه های که قبلاً خوانده اند کار بگیرند .

۹- معلم به شاگردان هدایت میدهد که متن صفه (۱۴۴)، کتاب خود را که امروز در صنف خوانده اند ، در خانه در کتابچه های خود بنویسند . آنگاه معلم کار خانگی درس گذشته شاگردان را ملاحظه میکند و اشتباهات شاگردان را با صمیمیت و مهربانی اصلاح میکند .

درس بیت و چهارم - صفحه (۱۴۹ - ۱۵۳)

۱- هدف درس :- شاگردان بخواندن و نوشتن مطالب مقدماتی تاکداری و در

این درس بخصوص به اهمیت عوامل ناتوانی تاک بصورت اجمالی آشنا گردند . از طرف دیگر شاگردان فرصت یابند که سواد آموختگی خود را ، ولو بصورت مقدماتی ، در جهت کسب معلومات در رشته ' کار و پیشه ' خود یعنی تاکداری بکار اندازند و درین زمینه هر چه بیشتر تمرین کنند و آزموده گردند .

۲- معلم پیش از خواندن متن صفحه (۱۴۹) کتاب درصنف باید این کلمات را بر روی تخته

صنف بنویسد و برای شاگردان بخواند و آنان را کومک نماید که با شکل هر کلمه و با اشکال منفصل و متصل حرفها و ترکیب این حرف ها و معنای کلمات خوب آشنا گردند و به خواندن و نوشتن این کلمات قادر گردند :

(مرض - یعنی - بیماری ، ناجوری) .

(حشره - یعنی - زنده جانهای خوردشلیک و شیش و غیره) .

(رطوبت - یعنی - نم) .

(ضرر - یعنی - آزار ، زیان) .

۳- معلم پیش از خواندن سبق نویسی صفحه (۱۴۹) کتاب درصنف با شاگردان مباحثه

میکنند :

معلم میگوید : همان قسم که حشرات مضره و بیماری ها سبب آزار و ضعف و ناتوانی آدم ها می شوند، بیماری ها و حشراتی هم هستند که تاك ها را خراب و ناتوان می سازند . این بیماری ها و حشرات و چاره های علمی آنها را در کتاب دوم و سوم تاكداری خواهید خواند . حالا کتاب ثان را باز کنید و به صفحه ۱۴۹، آن بسینید .

۴- معلم به شاگردان میگوید که صفحه ۱۴۹، کتاب خود را خاموشانه بخوانند و پس از دو دقیقه معلم می پرسد :

معلم - علاوه بر آب و هوای نامناسب و خاک نامناسب ، دیگر چه چیزها به تاك و تاكستان ضرری رسانند ؟

شاگردان - قسم قسم بیماری ها و حشره ها .

معلم - آیا از خاک هم مرض پیدائی شود ؟

شاگردان - بعضی مرض ها در خاک میباشند .

معلم - آیا بارش بی وقت هم سبب پیدایش مرض میگردد ؟

شاگردان - بلی ، نه تنها بارش بی وقت ، بلکه سردی بی هنگام و رطوبت و گرمی زیاد

هم سبب بیماری تاك میگردند .

معلم - مرض ها و حشره ها بکدام حصه تاك ضرر میرسانند ؟

شاگردان - بر ریشه ، پنج تاک و تنه ، شاخه ، شاخچه ، و پمچین به گل تاک و انگور
آن ضرر میرسانند .

معلم - آیا برای نابود کردن این مرض ، وحشره ، یا چاره مائی هست ؟
شاگردان - بلی ، هست .

معلم پس از مباحثه فوق الذکر متن صفحه ۱۴۹ ، را با آوازی که همه شاگردان شنیده بتوانند
قرائت می کند . معلم باید متن متذکره را با تائنی و روانی و با تلفظ واضح و روشن برای
شاگردان بخواند که شاگردان به آسانی او را تعقیب کرده بتوانند . آنگاه معلم به هر
شاگرد نوبت میدهد که یکبار متن متذکره را مثل معلم خود در صنف قرائت نماید .

۵- معلم صفحه ۱۵۰ ، یعنی (درین کلمه ، کدام حرف است) را به شاگردان معرفی و
مثال را با آنان یکجا کار میکند و آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که کلمات را از شماره
(۱) تا شماره (۶) بخوانند و اشکال منفصل و متصل حرف های هر کلمه را در ردیف
معین پیش روی همان کلمه مطابق مثال بنویسند . معلم کار شاگردان را بدقت
تظارت میکند و در صورتیکه یک شاگرد اشتباه نماید معلم به او کمک میکند و کار شاگرد
را اصلاح مینماید .

۶- معلم صفحه ۱۵۱ ، یعنی از حرف ، کلمه بسازید ، را به شاگردان معرفی و مثال را با
آنان یکجا کار می کند . آنگاه به شاگردان هدایت میدهد که از شماره (۱) تا شماره (۷)

حرف های هر ردیف را مرور کنند و از حرف های هر ردیف یک کلمه بآزند و آن کلمه را در جای خالی طرف چپ همان ردیف بنویسند . معلم کار شاگردان را نظارت می کند و تشویق آنان را با صمیمیت و مهربانی اصلاح مینماید .

۷- معلم صفحہ ۱۵۲، یعنی (فهمیدن معنی) را به شاگردان معرفی میکند و به آنان هدایت میدهد که جمله های قسمت بالائی صفحہ را بخوانند و برای جا های خالی هر جمله یک کلمه مناسب را از چوکات قسمت پائینی صفحہ انتخاب نمایند و آنرا در جای خالی همان جمله بنویسند . کلمه های مناسب این است :

(برای جمله اول - ضرر) .

(برای جمله دوم - تانک) .

(برای جمله سوم - نابود) .

۸- معلم صفحہ ۱۵۳، یعنی (با کلمه جمله بسازید) را به شاگردان معرفی و به آنان کمک می کند که قسمت بالائی صفحہ را بخوانند و آنگاه در قسمت پائینی صفحہ جمله بآزند . در ساختن جمله باید شاگردان کمک شوند که از کلمات قسمت بالائی صفحہ و همچنان از کلمه های که قبلاً خوانده اند کار بگیرند .

۹- معلم به شاگردان هدایت میدهد که متن صفحہ (۱۴۹) کتاب خود را در خانه در

کتابچه های خود بنویسند . آنگاه معلم کار خانگی درس گذشته را گردان را
ملاحظه می کند و اشتباهات شاگردان را با صمیمیت و مهربانی اصلاح میکند .

ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN

Education Center For Afghanistan

**Teaching Guide
For
Learning to Read
and Write**

Author: Fateh Mohammad Muntazir

طبع مطبعه سيد جمال الدين افغانى (آى-آر-سى)

1992